

#1 VÅREN 2025

Trädbladet

Svenska
Trädföreningens
tidning

SAF tackar för sig

– OCH SLUTER UPP

Yggdrasilprojektet

– ett nordiskt samarbete

Harplinge

– FRÅN ALMKYRKOÅRD TILL BOTANISK TRÄDGÅRD

INNEHÅLL

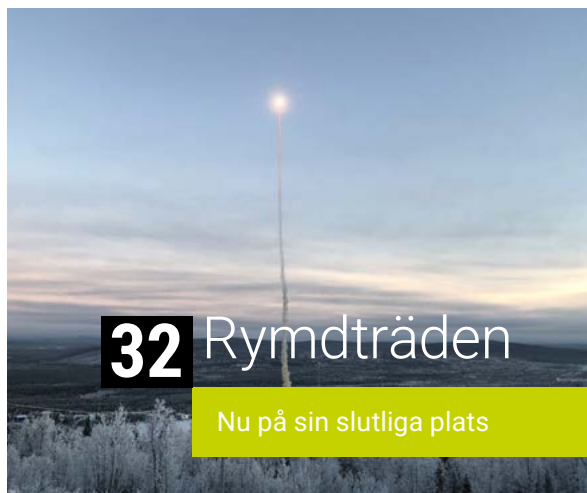
6 SAF sluter upp

Arvet som överlämnas

10 Harplinge

Kyrkogård med stor mångfald

32 Rymdräden

Nu på sin slutliga plats

- 3 Ledare
- 4 På gång & Notiser
- 6 SAF tackar för sig – och sluter upp
- 10 Från almkyrkogård till botanisk trädgård
- 16 Yggdrasilprojektet
– Ett nordiskt samarbete för grönare städer
- 20 Särskilt bevarandevärda träd i Umeå
- 23 Träddagarna 2024
- 24 Trees and Treecare in Berlin
- 27 NYTT från styrelsen
- 28 Using climate models
to guide tree selection for the future
- 30 Sponsorerna presenterar sig
– Hasselfors Garden
- 32 Rymdräden har landat
- 34 Castanea
- 39 Årets stipendiater
- 40 Reflektioner från en VERTCERT-kurs
- 42 Exploring the art and science of
ecological design
- 46 Sponsorerna presenterar sig
– Splendor Plant
- 47 Våra sponsorer
- 48 Våra arrangemang

Trädbladet ges ut av Svenska Trädföreningen

Med över 1.100 medlemmar är vi landets största förening för människor som arbetar med och intresserar sig för träd i staden. Svenska Trädföreningen är en ideell förening som arbetar för att möjliggöra erfarenhetsutbyte samt höja kunskapsnivån gällande skötsel av träd i urbana miljöer. Föreningen är öppen för alla som yrkesmässigt arbetar med träd och trädvård och vi välkomnar även dem utanför yrket som är intresserade av området.

Chefredaktör:

Anneli Erson

Ansvarig utgivare:

Patrick Bellan

Adress:

Svenska Trädföreningen
Västergatan 22
c/o A Invest & Consulting AB
21121 Malmö

Hemsida:

www.tradforeningen.org

Kontakta oss:

info@tradforeningen.org

Grafisk form:

Ravnbö design AB

Projektledning:

Paul Danielsson

Omslagsbild:

Boel Hammarstrand

ledare

Patrick Bellan, ordförande

Det senaste halvåret har varit händelserikt för föreningen, med både glädjande nyheter och mer utmanande beslut.

Tyvärr tvingades vi sent att ställa in årets SM i trädklättring, trots att SM-kommittén gjort sitt yttersta för att få arrangemanget att bli av. Svenska Trädföreningen bygger helt på ideella krafter, och dessa räcker tyvärr inte alltid till. SM-kommittén, vars främsta uppgift är att organisera SM, har länge kämpat med att hitta eldsjälar som vill bidra till arrangemanget. Även om många volontärer engagerar sig under tävlingsdagarna, har det varit svårt att finna personer som långsiktigt vill hjälpa till att bygga upp och hålla SM levande. Detta ledde till en ohållbar situation, vilket resulterade i det tuffa beslutet att ställa in SM i trädklättring 2025.

För att undvika liknande beslut i framtiden har föreningen nu vidtagit flera åtgärder. SM-kommittén har integrerats i den kommitté som hanterar föreningens kurser och övriga arrangemang, i hopp om att skapa synergier inom bland annat styrelsearbetet. Dessutom påbörjas nu ett struktureringsarbete kring SM, där rutiner och styrdokument tas fram för att underlätta framtida arrangemang. Ett event som SM bygger på gemensamt engagemang, och det finns gott om möjligheter att vara med och bidra – oavsett tidigare erfarenhet. Är du nyfiken på att hjälpa till i något av våra kommittéuppgifter, inte minst kopplat till SM, så hör gärna av dig!

Jag vill också dela med mig av en positiv nyhet som varit på gång ett tag och som med detta nummer blir verklighet: sammanläggningen av Sveriges Arboristförbund (SAF) och Svenska Trädföreningen. De båda föreningarna har länge arbetat sida vid sida, ofta med samma mål, och en sammanläggning kändes som ett naturligt steg att ta – inte minst för att värna de ideella krafter

som finns inom vårt skrå. Stora delar av SAF:s tidigare styrelse är nu verksam inom kommittén för Standarder och Certifieringar, där deras bidrag till föreningens arbete är mycket välkommet. Vi ser fram emot en fortsatt utveckling och ett starkt gemensamt engagemang.

Svenska Trädföreningen har också blivit involverad i arbetet med Naturrestaureringsförordningen, som i Sverige leds av bland annat Boverket. Förordningen syftar till att stärka bevarandet och restaureringen av svenska ekosystem och är en del av EU:s strategi för biologisk mångfald. Föreningen har deltagit i ett första möte och ser fram emot att engagera sig vidare, särskilt kring urbana ekosystem. Här vill vi bidra till bättre förutsättningar för biologisk mångfald, fler träd och grönytor samt ökad krontäckning i stadsmiljöer. Vår förhoppning är att det här arbetet ska bidra till grönare, mer motståndskraftiga städer – något som gynnar både natur, människor och vår bransch.

Vi i styrelsen ser med tillförsikt på framtiden. Med gemensamma krafter kan vi fortsätta göra verklig skillnad – oavsett om det handlar om att utveckla evenemang, stärka vår profession eller bidra till viktiga samhällsfrågor. Tillsammans bygger vi en stark och hållbar förening.

Med hälsningar från styrelsen

Patrick Bellan
ordförande Svenska Trädföreningen

PÅ GÅNG

Foto: Peter Kvamström/Göteborg & Co

VÄLKOMMEN TILL TRÄDDAGARNA 2025 – årets viktigaste mötesplats för alla som arbetar med träd i stad och landskap! Konferensen hålls 4–5 november på Chalmers Conference Centre i Göteborg. Lyssna på aktuella föreläsningar, möt experter och nätverka med branschkollegor. Säkra din plats redan idag! ✨

www.tradforeningen.org/happening/traddagarna-i-goteborg-2025/

Foto: Jacob Sjöman

Träddagarna 2028

Svenska Trädföreningen har beslutat att Träddagarna 2028 kommer att arrangeras i Borås! Det prestigefyllda evenemanget hålls på Borås Kongress och samlar yrkesverksamma från hela landet för två dagar av kunskap, inspiration och nätverkande. Med ett starkt engagemang för stadens gröna miljö och trädens betydelse ser vi fram emot att arrangera Träddagarna i Borås. ✨

Välkommen till konferens:

Särskilt skyddsvärda träd – uppdaterad skötsel och förvaltning

Sveriges Arboristförbund anordnar tillsammans med Svenska Trädföreningen konferensen: Särskilt skyddsvärda träd – uppdaterad skötsel och förvaltning på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm, 16–17 maj 2026. Arrangemanget är ett led i att bibehålla det fokus som varit en stor del av Sveriges arboristförbunds verksamhet i samband med att SAF nu blir en del av Trädföreningen.

Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm, 16–17 april 2026. **Program kommer inom kort.**

Foto: Tina Axelsson

Du följer väl oss?

Facebook:

facebook.com/groups/tradforeningen

Instagram:

svenskatradforeningen

LinkedIn:

[Svenska Trädföreningen](https://SvenskaTradforeningen)

NOTISER

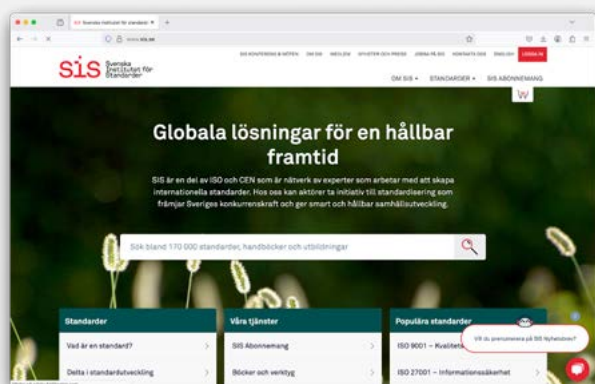

Nordisk Fond for Bytraeer har delat ut forskningsmedel för 2025

2025 hade fonden 110.000 danska kronor och det beslutades att stödja: Kartläggning av den nordliga livscykeln för ekproceSSIONSSpinnaren (Thaumatococcus danianus), som håller på att etablera sig i Danmark. Forskningsbaserad sammanställningsartikel med bidrag från 27 olika forskare inom skogsbruk, ekologi och stadsträd, där träd i urbana sammanhang är det centrala temat. Slutligen stödjer fonden spridningen av en studie om olika metoder för etablering av träd i nordeuropeiska städer; hur kan bästa praxis för tekniska lösningar och urval av stadsträd se ut i olika länder?

<https://nordiskfondforbytre.org/tidligere-uddelinger/>

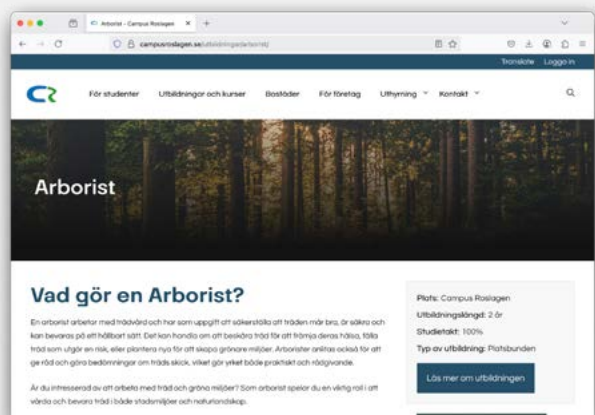
SIS/TK403 Personlig fallskyddsutrustning

Håll dig uppdaterad om det senaste inom personlig fallskyddsutrustning, se till att ta del av SIS/TK 403 Personlig fallskyddsutrustning.

Information om användning av personlig fallskyddsutrustning för trädarbete finner ni via länk:

https://www.sis.se/contentassets/a8c7a6cc3a584bf6bdc-3cbb3fb4a720e/sis_personlig-fallskyddsutrustning-for-trad-arbete_high.pdf

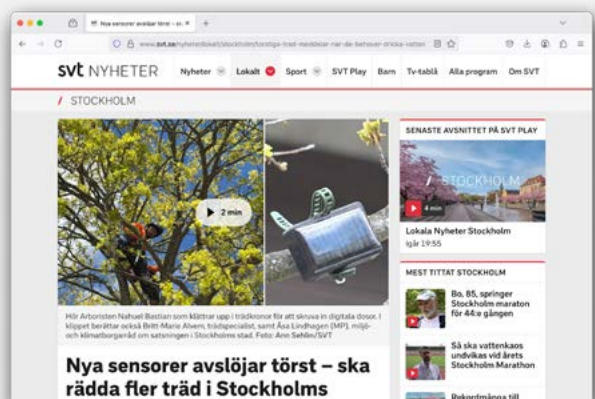
Ny arboristutbildning i Roslagen

Till hösten startar Roslagens Yrkesutbildning en ny yrkeshögskoleutbildning för den som vill utbilda sig till arborist. Bakom satsningen står de erfarna och certifierade arboristerna Mattias Moritz, Axl Hydén och Petter Krifors.

Utbildningen ges på heltid under två år (400 YH-poäng) och omfattar både teori och praktik i form av LIA (lärande i arbete) på företag. Den har moment relevanta för yrket som klättrings- och motorsågsteknik, säkerhet och biologi.

<https://campusroslagen.se/utbildningar/arborist/>

Stockholms nya tillvägagångssätt för att övervaka trädens behov av vatten

Genom att förse stadsträd med uppkopplade sensorer kan träd själva signalera när de blir törstiga. Förhoppningen är att metoden ska få fler träd att överleva de tuffa villkoren i stadsmiljöer.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/torstiga-trad-meddelar-nar-de-behov-dricka-vatten>

Det är inte alltid så lätt att hänga med om allt som händer i vår bransch. **Tipsa oss gärna om sådant som just du tycker är viktigt för Trädbladet att ta upp.** Maila info@tradforeningen.org

SAF tackar för sig och sluter upp!

Efter 13 års verksamhet avrundar nu Sveriges arboristförbund och går samman med Svenska Trädföreningen. Styrelserna från de båda föreningarna har samtalat under en tid och kommit fram till att visioner och värderingar inom verksamheterna idag är snarlika och att en sammanslagning kommer gynna branschen i stort.

Trots att trädvårdsbranschen i Sverige har vuxit och mognat bedömer styrelserna att den är för liten för två trädföreningar som arbetar med samma saker och mot samma mål.

Men det fanns en tid då ett föreningsalternativ var nödvändigt och gynnsamt för branschens utveckling. Det var en turbulent och formativ tid i trädvårdssverige i början av milleniet. Svenska Trädföreningen var tongivande sedan

90-talet och spred effektivt Dr Alex Shigos betydelsefulla lära om en ny och modern trädvård. Hans artiklar och böcker var helt avgörande i kampen mot den då rådande hårdhänta trädförvaltningen. Synsättet blev så framgångsrikt och kraftfullt att den på sina håll uppfattades som fundamentalistiskt. Det svartvita trädvårdsperspektivet började framstå som problematiskt i ljuset av andra mer naturvårdsinriktade strömningar inom branschen som till exempel den brittiska *Conservation Arboriculture*.

Veteranseringskurs
i Tinnerö eklandskap.

Ett Arbocamp
bland många.

Utbildning i fruktträds-
klättring på Julita.

Det har varit en rolig och konstruktiv tid som vi hoppas gjort skillnad för hur långt branschen har nått och kommer fortsätta att utvecklas.

Det var då, någon gång runt 2011, som en grupp arborister ingick ett förbund som skulle verka för en balanserad och informerad syn på trädvård där natur- och kulturvärden kunde samsas med konventionell trädvård. När Europas äldsta gatuträd, tv-eken, slog i Oxenstiernsgatan den 25 november 2011, skakade de om hela trädsvrige. Det blev en utösende faktor att formalisera förbundet och fyra månader och tre dagar senare, 28 mars 2012, höll SAF sitt första årsmöte.

Ett förbund med full fokus på arborister

Nu fanns ett alternativ för den som ville; ett förbund med full fokus på arborister och med en tydlig inriktning på fortbildning, certifieringar och naturvårdande trädvård. En konferens om skyddsvärda träd hölls på Naturhistoriska riksmuseet en dryg månad senare. Den skulle sedan följas

SAF erbjöd en trygg och lärorik lägereld för Sveriges arborister att samlas runt.

av flera trädkonferenser med ämnen som hamling och lövtäckt, förvaltning av stadsträd och konsten att beskära.

Parallellt anordnades arbocamps som samlade arborister från hela Europa under informella och trivsamma former för att utbyta kunskaper och erfarenheter. SAF erbjöd en trygg och lärorik lägereld för Sveriges arborister att samlas runt. Förbundet har genom åren ordnat arboristanpassade utbildningar om trädarkitektur, livräddning, splitsning av rep, veteranisering, vård av särskilt skyddsvärda träd, och signalarter. Helt enkelt det som efterfrågats av medlemmarna men ofta med fokus på trädet som ekosystem och hur trädvården kan anpassas till det.

Förbundet har varit aktivt i flera standardutvecklande kommittéer kring b.l.a. beskärning och fallskydd och har fungerat som en remissinstans i

branschen. En stor del av förbundets arbete har lagts på arboristcertifieringarna European Tree Worker, European Tree Technician och VETcert där både utvecklingsarbete och anordnande av certifieringarna har ingått. Framförallt har utvecklingsarbetet med VETcert, certifieringen för särskilt skyddsvärda träd, legat förbundet varmt om hjärtat. Genom hårt arbete har VETcert nu etablerats som en vedertagen arboristcertifiering i Sverige och arbetet med att etablera den i Norge, Finland och Baltikum är i full gång.

SAF till Svenska Trädföreningen

Alla som idag är aktiva i förbundet kommer på lika sätt fortsätta med sina projekt i de olika kommittéerna som finns i Trädföreningen. Arbetet går alltså vidare under Trädföreningens administration. Vi som nu överlämnar arvet efter SAF till Trädföreningen vill tacka

alla som var med och grundade SAF, alla som var med i styrelsearbetet under årens lopp och givetvis alla medlemmar som stöttade och deltog på förbundets aktiviteter. Det har varit en rolig och konstruktiv tid som vi hoppas gjort skillnad för hur långt branschen har nått och kommer fortsätta att utvecklas.

Som en värdig avslutning på förbundets verksamhet kommer en konferens om förvaltning av särskilt skyddsvärda träd hållas på Naturhistoriska riksmuseet i maj 2026. Cirkeln sluts och SAF slutar där det började.

Med flaggan i topp för Sveriges arborister och landets särskilt skyddsvärda träd!

För SAF:s styrelse:

Dag Svensson, Peter Hjelmqvist och Daniel Daggfeldt

Foto: Daniel Daggfeldt

VETcert-examinering, Frescati hage.

Husqvarna

Gör livet i trädtopparna bättre

Perfekt kombination för trädvård

All kraft du och ditt team behöver, tillsammans med skärutrustning designad för precision och noggrannhet. Kombinationen av en Husqvarna batteridrivna motorsåg och X-PRECISION™ kedjor och svärd gör att du kan jobba effektivare vilket gör arbetsdagen enklare och bättre. Utforska sortimentet på husqvarna.com/se

HUSQVARNA T540i XP® MED
X-PRECISION™ KEDJA OCH SVÄRD

Stångby AKADEMI

INSPELADE WEBBINARIUM

Biologisk Mångfald - Del 1-3
Mellan husen, Vildbin och Fjärilar & Äng

Hållbara Växtbäddar - Del 1-7
*Jordartslära, Markfysik, Markkemi,
Markbiologi, Enligt AMA 23, Effektiv
Bevattning & Biokol*

Växtskadegörare i Fokus
*Acer, Aesculus, Fagus, Fraxinus, Platanus,
Pinus, Quercus, Tilia & Ulmus*

TCYK CERTIFIERING

Yrkesbevis 1, enligt OCN-metoden
Skötsel och förvaltning av utemiljö
Kursstart 26 augusti

Yrkesbevis 8.1
Växtkännedom
Prel. kursstart september 2025

Yrkesbevis 9
Beskärning
Prel. kursstart februari 2026

Se hela vårt kursutbud på
www.stangbyakademi.nu

Nordisk Fond for Bytræer

Nordisk fond for stadstråd støder sedan 1990 forskning och utveckling kring stadstråd i Norden. Fondens syfte är att främja branschens kompetens inom områden som artval, växtförhållanden och skötsel.

Läs mer på <http://nordiskfondforbytre.org>

OFELIA BERG OM FÖRÄNDRINGEN AV HARPLINGE KYRKOGÅRD

Ofelia Berg, arborist, Helgessons trädttjänst

Intervjuad: Håkan Ljungberg, kyrkovaktmästare Harplinge och Steninge församling.

Från almkyrkogård till botanisk trädgård

Harplinge kyrkogård är inte endast en begravningsplats utan även en park och en mötesplats med hög biologisk mångfald och trädarter likt en botanisk trädgård. Den tillhör Harplinge och Steninge församling och är belägen 1,5 mil norr om Halmstad.

Bild på kyrkogården under sent 90-tal. Idag finns här en damm, en bäck, flera broar och en slingrande stig in under hasslar och gullregn som leder till ett växthus med möblemang, plats för tanke och ro. Foto: Harplinge och Steninge församling

Här hittar man allt från vanlig skogsek till humlebok som omges av perenner, gravstenar, färgglada bänkar, gamla almstockar och krattade grusgångar. I söder står den vitputsade kyrkan, omgiven av bland annat bergskörbär, österrisk oxel, hängask och en välklippt avenbokshäck. Kyrkogården är en plats att bara vara på, en plats för eftertanke och upplevelse.

Harplinge kyrkogård på 90-talet

I början av 90-talet såg kyrkogården annorlunda ut. Kyrkovaktmästare Håkan Ljungberg som arbetat med kyrkogården i Harplinge och Steninge församling sedan 1986 berättar att det i princip bara fanns almar på kyrkogården, både trädkran- sen och alléerna inne på kyrkogården bestod av alm. År 1995 konstaterades det andra fallet av almsjukan på Steninge kyrkogård, och då började man inse att med den utvecklingen så skulle det inte finnas några träd kvar på kyrkogården i framtiden. Det var då tankarna kom på att sätta något

Håkan står under den japanska valnöten och berättar att det är en fröplanta som han själv har planterat. Varje år beskärs de lågt hängande grenarna för att man ska kunna komma under, den är som ett stort häftigt paraply som tar mycket plats men på den här delen av kyrkogården passar det perfekt. Foto: Markus Berg

Med informationsskyltar som förklarar vad en faunadepå är och namnskyltar på träd som ger information kan det ge både förståelse och acceptans för det man gör.

annat, än bara träd av samma art, för att inte hamna i samma sits om 200 år. Etthundra stycken österrikiska oxlar, fyra rödbladiga lönnar och några ekar är de enda träden som är kvar från den tiden. Håkan berättar vidare att det har fällts runt 200 almar på kyrkogården och den sista fälldes för tio år sedan, men att almarna lever vidare som faunadepåer i rabatterna och ger liv åt nuvarande växter och djur.

Per-Göran Marcusson, som under 90-talet var involverad i Svenska Trädföreningen och Trädbladet, och Tommy Bengtsson, som drev Haverdals plantskola, började 1997 ta fram träd från frö. De drog upp de första katsurorna och bergkörsbären till kyrkogården. Med almsjukan i tankarna så var idén att plantera många olika arter med olika ursprung, ifall en sjukdom skulle komma dit skulle inte

alla träd på hela kyrkogården slås ut. Håkan berättar också att de gärna ville sätta exoter med tanke på att klimatet förändras. "De träden vi sätter här idag ska ju stå här i 200 år till - vilket klimat har vi då?" säger Håkan. Detta diskuterades med Länsstyrelsen men de tyckte inte att det var rätt väg att gå, de ville hålla sig till inhemska trädarter. Tillsammans kom de fram till att alléerna på kyrkogården skulle bestå av

Här stod för några år sedan en hästkastanj i mitten av planteringen med buskar och perenner runtomkring, nu är ett nytt träd planterat och så länge det går får stocken stå kvar för den biologiska mångfalden. Foto: Markus Berg

Den här junimagnolian frös ned under sina första levnadsår, sedan kom ett rotskott som nu växer och frodas. Ett fadderträd som planterades 2007. Foto: Markus Berg

inhemska trädarter och resterande delar fick planteras med icke inhemska arter om så önskades.

En kyrkogård under utveckling

Så hur gick det till när Harplinge kyrkogård gick från att mestadels bestå av alm, till den park som det är idag? Håkan berättar att till en början fick kyrkogården en massa ovanliga, nya och spännande arter som Per-Göran Marcusson tog fram. Ibland kom han med en ny näva och tyckte att den här ska ni testa, en annan gång fick kyrkogården en guldalm. 1995 planterades en lindallé och succesivt byttes allmällerna ut till nya träslag. Kyrkvaktmästarna började även bygga planteringar och rabatter i etage med träden i mitten, buskar utanför träden och närmast gräsmattor eller grusgångar står det perenner.

Nu som då köps det nästan bara in små träd till kyrkogården för att sprida riskerna ifall ett träd skulle dö under etableringen. Då finns åtminstone något av de andra som överlever istället för att lägga mycket pengar och etableringsskötsel på endast ett större träd. Nu tar de även egna fröplantor från

kyrkogården och får ett lokalt växtmaterial som inte kostar någonting i inköp. Tidigt på våren planteras plantor som är 1,5–2 m och i kyrkogårdens nu skyddade miljö krävs oftast ingen uppbindning och det krävs mycket lite vatten när de är så små. Just nu håller de på att etablera en allé av rödekarn som ska ersätta de österrikiska oxlarna som håller på att ge upp. Rödekarna är satta som små pinnar mellan varje oxel och idag är de högre än vad oxlarna är och de har krävt minimalt med skötsel än så länge. Håkan påpekar också att man inte får vara rädd för att plantera för rädslan att det inte blir som man tänkt; det värsta som kan hända är att man får plocka bort och plantera något nytt. Även om planteringen inte blev som man trodde eller ville så kan man ändå låta trädet stå och få ha sin tid istället för att fälla det.

När man arbetar på en kyrkogård så har man inte helt fria händer utan Länsstyrelsen och Kyrkogårdsutskottet bestämmer en del av vad som får göras och inte göras. Så det gäller att få dem på sin sida och få dem att tro på de idéer man har, säger Håkan. Man får argumentera för sin sak och visa resultatet, sen rullar bollen, folk blir positiva och glada när

de ser att det blivit bra och då får man inte stoppa på bollen. När man vill göra en förändring är en viktig del att få med sig de som bestämmer men även de som besöker och vistas på kyrkogården behöver förståelse för varför man gör på ett visst sätt. Med informationsskyltar som förklarar vad en faunadepå är och namnskyltar på träd som ger information kan det ge både förståelse och acceptans för det man gör.

På Harplinge kyrkogård kan man även bli fadder till träd vilket involverar besökare ännu mer i kyrkogården. Under en lång bussresa på utflykt med kyrkogårdsförvaltningen så tyckte de att det skulle hittas på något skoj och kom på idén med att starta ett trädlotteri. Senare blev detta fadderträden. De första fadderträden var en ginkgo och en platan som planterades under sent 90-tal. På alla fadderträd står det vem som är fadder, planteringsår och vilken art det är. Idag finns till och med två fadderträd med faddrar från Tyskland, som inte har någon som helst koppling till Harplinge kyrkogård.

Att hålla kyrkogården levande

Många gånger har Håkan fått frågan om vad de gödslar med på kyrkogården, eftersom allt växer så bra. Harplinge kyrkogård ligger inom ett vattenskyddsområde så det gödslas inte med något; hemligheten är att nästan allt direktkomposteras

på kyrkogården. Löven som faller på hösten klipps ned direkt i gräsmattan av gräsklipparen, likaså allt häckklipp från häckklippning, eller så åker det in i rabatterna under buskar och perenner. "Man ska inte städa bort alltihop, då utarmas marken, i så fall måste man samla ihop allt 'skräp', ta det till komposten och sedan köra tillbaka det till träd och buskar för att lägga ut det igen. Det är både tidskrävande och onödigt. Hade naturen fått bestämma så släpps blad och barr ned, sedan mulnar de ner i jorden och tas upp av träden igen." säger Håkan med självklarhet i rösten.

Just hösten ses ofta som en tråkig tid för att städa undan men Håkan menar att den är sagolik! Med alla trädets fantastiska frukter och växters olika tider för invintring där underbara höstfärger kommer och går. bild 5. Håkan vill att höstfärgerna helst ska få stanna ett tag till, att bladen ska få visa sin prakt så länge det bara går. Han berättar om ginkgon som de har. Ginkgons blad blir riktigt gula och fina på hösten, först på trädet och sedan när de faller till marken, till slut ligger det som en spegelbild av trädet på marken. Då förlänger de som arbetar på kyrkogården hösten och dess prakt med ytterligare några dagar genom att köra runt med gräsklipparen och låta bladen visa sin finaste sida på marken ett tag till. "Ni får inte se löven som skräp, det är en resurs och en tillgång som behövs för att det ska bli fint" säger Håkan. Träd

Många gånger har Håkan fått frågan om vad de gödslar med på kyrkogården eftersom allt växer så bra. Harplinge kyrkogård ligger inom ett vattenskyddsområde så det gödslas inte med något, hemligheten är att nästan allt direktkomposteras på kyrkogården.

Junimagnolian har sitt rykte främst för blommorna och de jättelika bladen men frukterna på hösten ska inte glömmas bort, de är riktigt maffiga och häftiga!
Foto: Markus Berg

En av almarna som fälldes på grund av almsjukan ligger fortfarande kvar på kyrkogården och ger liv åt både djur och växter. Foto: Markus Berg

– Ni får inte se löven som skräp, det är en resurs och en tillgång som behövs för att det ska bli fint, säger Håkan.

som behöver fällas eller dör ska inte heller ses som skräp, på kyrkogården står både högstubbar och det ligger almstockar från 90-talet som gynnar den biologiska mångfalden än idag.

Att anlägga kyrkogården efter funktion skapar enklare, snabbare och mindre krävande skötsel. Man får följa med växtlighetens utveckling och göra det lättskött, se till att det inte finns någon yta med bar jord och se till att

gräsklippningen kan gå smidigare och bli mindre tidsödande. Det kan man ordna genom att anlägga rabatter, göra gångar smalare eller bredare, göra stenläggningar där folk ändå går och anlägga gräsytor efter gräsklipparens bredd. Det gör att man slipper köra fram och tillbaka på ytor, då klipper man alltid något när man ändå kör.

Genom att plantera träden på rätt plats och med tillräckligt stort utrymme ser man till att de i framtiden, och även under uppbyggnadsbeskärningen, kräver så lite beskärning och underhåll som möjligt. Man kan fundera på ifall trädet ska vara som ett tak över kyrkogården eller om det är ett mindre träd i ögonhöjd. Olika träd har sin plats och alla behövs för att skapa dynamik, olika rum och en plats för nyfikenhet att ta sig vidare på kyrkogården. Beskärningen av träd sköter de som arbetar på kyrkogården mest själva och tar lite hela tiden på det som de når och kan, när det är för högt och mycket som ska beskäras så anlitar de en arborist.

Vi går till dammen och Håkan tittar upp mot vårtbjörkarna som planterades på 90-talet. Dessa börjar nu ta över och kommer behöva fällas för att släppa

fram kopparbjörken och himalayabjörkarna som planterades i ett senare skede. "Det svåra är när man själv varit med och drivit upp plantorna och följt dem hela vägen, då blir det lite känslofyllt att fälla dem" säger Håkan, sedan tillägger han lite skämtsamt att det är bättre ifall de blåser ner, då måste de ju tas bort. Man får ta ett åt gången så märks det inte så mycket att man faller dem, det är trots allt bättre att plantera ett träd idag och såga ner det om 25 år än att komma på om 25 år att där skulle vi haft ett träd konstaterar han.

Det går alltså att förändra en kyrkogård från något enformigt med krävande skötsel till en relativt lättskött park med hög biologisk mångfald och en plats med vacker miljö som man vill besöka för att finna ro, mötas eller bara uppleva. Harplinge kyrkogård fortsätter att utvecklas och förändras med naturen hela tiden. När man kommer dit ser man inte allt på en gång, man behöver ta sig runt för att se hela kyrkogården, det skapar lite mystik. Bakom varje sväng och buskage möts man av ett nytt rum som inte är det förra likt.

Välkommen till Harplinge kyrkogård! ✨

Fjärranalys som kartlägger varje träd

Klass, hälsa och risk på ett klick.

Vi samlar in data med fjärranalys och bygger en komplett databas över stadens träd. Med position, trädklass och hälsostatus får du ett underlag för effektiv och behovsstyrd trädvård.

www.arboair.com

UTVALDA VÄXTER FÖR SVENSKT KLIMAT

E-planta erbjuder de bästa och mest livskraftiga träden för vårt klimat. Självklat producerar vi bara i Sverige – välj E-planta så vet du vad du får.

eplanta.se

E
E-planta

UTVALDA VÄXTER
FÖR SVENSKT KLIMAT

CROWN SECURING SYSTEMS

MADE IN GERMANY

GEFA CROWN SECURING SYSTEMS

Hollow Rope & Webbing Systems | High Initial Breaking Strength | ZTV Compliant
Various Elongation Options | Innovative Failure Indicator Thread | GEFAprotect®
Protective Sleeve | Highly UV & Weather Resistant Adjustable | Year Marking on
Roll | Loop Straps | Splicing Awl in Signal Color | and much more

You will find the
GEFA products in our
partners online shop:

ARBORISTBUTIKEN.SI

GEFA FABRITZ
SÄKRAR EN GRÖN FRAMTID

Johan Östberg

landskapsingenjör
och docent,
Trädkontoret

Clara Lind

landskapsarkitekt
och kontorschef,
Trädkontoret

YGGDRASILPROJEKTET

Ett nordiskt samarbete för grönare städer

Hur kan nordiska städer bli grönare, mer motståndskraftiga och samtidigt främja invånarnas hälsa? Yggdrasilprojektet, initierat av Nordiska ministerrådet, samlar forskare, stadsplanerare och kommuner från hela Norden för att utveckla gemensamma strategier för hållbar stadsgrönstruktur. Med regeln 3+30+300 som vägledning visar projektet hur vetenskap, praktik och politisk vilja kan förenas för att möta klimatutmaningar och stärka den biologiska mångfalden i framtidens städer.

Yggdrasilprojektet initierades av Nordiska ministerrådet med syftet att utveckla en gemensam nordisk strategi för hållbar stadsgrönstruktur. Genom att samla expertis från flera nordiska länder har projektet identifierat och testat bästa praxis för plantering, skötsel och bevarande av träd i urbana miljöer. Projektet har förenat forskning, praktisk erfarenhet och fallstudier för att ta fram konkreta rekommendationer som stärker trädens roll i klimatanpassning och främjar deras ekosystemtjänster.

Urban grönska är sedan länge en viktig del av den nordiska stadsplaneringen och spelar en avgörande roll i att hantera extremväder, förbättra luftkvaliteten och stödja folkhälsan. Inom ramen för Yggdrasilprojektet har man särskilt analyserat hur väl nordiska städer uppfyller 3+30+300-regeln, som definierar mål för träd närvaro, trädkrontäckning och tillgång till grönområden.

Projektets långsiktiga mål är att främja hållbar stadsutveckling i Norden genom naturbaserade lösningar och därmed bidra till att uppnå Vision 2030 – att göra Norden till världens mest hållbara och integrerade region. Samarbetspartners inkluderar Trädkontoret, Ekologigruppen, Cobra groeninzicht, Nature Based Solutions Institute, Lunds universitet, Köpenhamns universitet och Länsstyrelsen i Västmanland, samt nio nordiska städer och en internationell referensgrupp.

Unik metod

Yggdrasilprojektets metodik utmärks av en integrerad ansats där praktisk implementering kombinerats med avancerad GIS-teknologi. Med hjälp av GIS har projektet analyserat tre centrala parametrar i urbana miljöer: trädkrontäckning, avstånd till grönområden samt förekomsten av synliga träd från bostäder, skolor och arbetsplatser.

Vondelpark i Amsterdam
– sociala värden.

Yggdrasilprojektet har resulterat i omfattande data och jämförelser mellan nordiska länder avseende uppfyllelse av 3+30+300-regeln.

Linköping.

Den geografiska analysen möjliggjorde framtagandet av detaljerade gap-analyser för varje deltagande kommun. Dessa analyser identifierade områden med bristande uppfyllelse av 3+30+300-regeln och tydliggjorde var åtgärder bör prioriteras. De GIS-baserade visualiseringarna har utgjort ett konkret stöd i planeringsarbetet och gett kommunerna ett verktyg för att fatta evidensbaserade beslut kring stadsgrönstruktur.

Resultat

Yggdrasilprojektet har resulterat i omfattande data och jämförelser mellan nordiska länder avseende uppfyllelse av 3+30+300-regeln. Genom GIS-baserade analyser har projektet kunnat kartlägga hur stor andel av bebyggelsen i respektive land som uppfyller de tre delmålen: synlighet

av minst tre träd (3-regeln), minst 30 % trädkronstäckning i stadsdelar (30-regeln), samt högst 300 meter till närmaste grönområde (300-regeln).

Resultaten visar att Finland är det land som i högst utsträckning lever upp till samtliga delar av regeln. Nästan 90 procent av landets byggnader uppfyller alla tre kriterier. Även Sverige och Norge visar höga siffror, med över 70 procent av byggnaderna som uppfyller samtliga delar. Flera svenska kommuner har dessutom inkluderat 3+30+300-regeln i sina översiktsplaner, vilket speglar ett aktivt och långsiktigt arbete med urban grönstruktur.

I andra delar av Norden är variationerna stora. Danmark uppvisar en hög andel uppfyllelse av 300-regeln,

Det finns en stark grund och ett gemensamt engagemang i Norden för att utveckla hållbara och resilienta urbana grönstrukturer.

men betydligt lägre nivåer för trädtäckning. Åland har hög trädtäckning men lång genomsnittlig distans till grönområden. Island och Grönland uppvisar de lägsta nivåerna av samlad måluppfyllelse, vilket delvis förklaras av klimat och geografiska förhållanden som begränsar trädens förekomst. I dessa fall har projektet identifierat behovet av alternativa strategier där exempelvis bevarande av annan inhemsk vegetation kan spela en större roll.

Övergripande visar resultatet att det finns en stark potential för nordiska städer att genom systematisk tillämpning av 3+30+300-regeln både förbättra livsmiljön för invånarna och stärka den biologiska mångfalden. Projektet betonar även betydelsen av att skydda befintliga träd, särskilt äldre

individer, samt att arbeta med ett diversifierat trädurval anpassat till framtida klimatförhållanden.

Användning för förvaltare och kommuner

Yggdrasilprojektets resultat ger ett konkret underlag för kommunala förvaltare och stadsplanerare som vill stärka och utveckla den urbana grönstrukturen. Genom att tillämpa 3+30+300-regeln får förvaltare ett lättförståeligt men kraftfullt verktyg för att identifiera brister i trädtäckning, tillgång till grönområden och synlig grönska från bostäder, skolor och arbetsplatser.

Med stöd av GIS-data kan åtgärder riktas till de områden som i dag uppvisar lägst måluppfyllelse. Gap-analyserna gör det möjligt att formu-

lera platsanpassade insatser, såsom nyplantering av träd, förbättrad skötsel av befintlig vegetation eller planering av nya grönområden. Informationen kan integreras i strategiska dokument som översiktsplaner, grönplaner och klimatstrategier.

Förvaltare ges därmed inte bara ett verktyg för att utvärdera nuläget, utan också ett underlag för att formulera långsiktiga mål, följa upp utvecklingen och kommunicera behov av åtgärder till politiska beslutsfattare. För att uppnå varaktig effekt krävs att 3+30+300-regeln inte betraktas isolerat, utan vävs in i ett bredare policy- och planerings-sammanhang där naturbaserade lösningar bidrar till klimatesiliens, folkhälsa, social rättvisa och hållbar stadsutveckling.

Tabell: Ett utdrag av jämförelser mellan de nordiska ländernas resultat i Yggdrasil-projektet.

Land	Andel byggnader som uppnår de olika delarna av regeln					Genomsnitt per byggnad		
	3-regeln (%)	30-regeln (%)	300-regeln (%)	Positiv totalpoäng (%)	Alla 3 regler samtidigt (%)	Antal träd	Trädkrontäckning (%)	Avstånd till grönområde (m)
Norge	85,63	84,06	95,88	92,29	74,48	40,39	54,83	42,0
Danmark	71,70	32,83	93,45	66,96	26,73	24,31	26,25	60,6
Sverige	83,11	79,94	97,23	89,74	70,74	38,24	53,99	27,1
Åland	86,48	92,48	51,40	88,02	43,89	40,96	60,25	329,9
Finland	97,55	92,54	97,70	97,12	87,39	56,69	56,24	22,6
Färöarna	73,67	18,56	80,75	51,74	17,17	28,47	16,23	140,2
Island	39,26	4,08	51,52	23,50	3,57	11,00	7,93	327,7
Grönland	1,46	0,02	2,73	0,10	0,01	0,18	0,43	632,2

Foto: Olof Lind

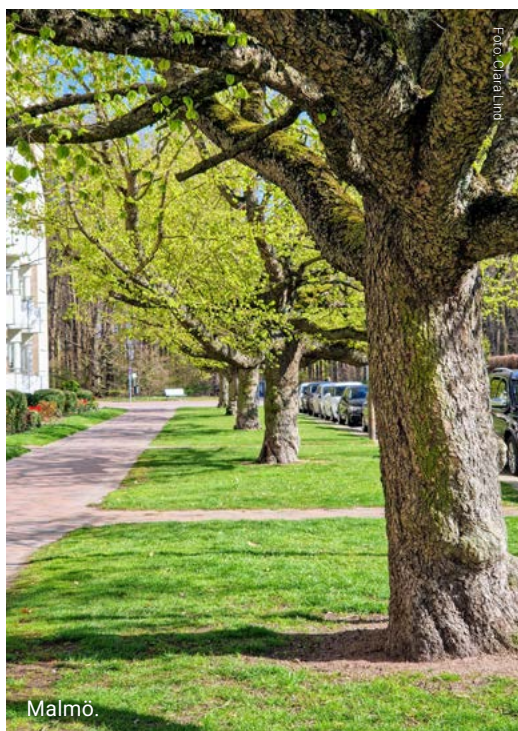

Foto: Olof Lind

Foto: Eva Brorini

Handbok för tillämpning av 3+30+300

Som en del av Yggdrasilprojektet har en praktiskt inriktad handbok tagits fram för att underlätta implementeringen av 3+30+300-regeln. Handboken riktar sig till stadsplanerare, förvaltare, beslutsfattare och andra yrkesverksamma som arbetar med grönstruktur i urbana miljöer.

Syftet med handboken är att förenkla implementeringen av 3+30+300-regeln med konkreta arbetsmetoder och vägledning. Den innehåller rekommenderade steg för hur regeln kan integreras i kommunala planer och strategier, exempel på indikatorer och uppföljningsmetoder.

Handboken fick stor spridning i samband med lanseringen och blev snabbt viral på LinkedIn. Inlägget som presenterade handboken delades brett av stadsplanerare, forskare och förvaltare i hela världen och nådde tusentals yrkesverksamma inom hållbar stadsutveckling, urban forestry, arborister och många fler yrkesgrupper. Det stora engagemanget

visar på det aktuella behovet av konkreta verktyg för att stärka urban grönstruktur.

Avslutning

Yggdrasilprojektet visar att det finns en stark grund och ett gemensamt engagemang i Norden för att utveckla hållbara och resilienta urbana grönstrukturer. Genom att kombinera vetenskapliga metoder, praktiska verktyg och samverkan mellan kommuner, forskare och samhällsaktörer, erbjuder projektet en konkret väg framåt för nordisk stadsutveckling.

Regeln 3+30+300 fungerar både som en målbild och ett planeringsverktyg, och har potential att bli en integrerad del av strategiskt arbete med klimat, hälsa och biologisk mångfald i våra städer. För att lyckas krävs långsiktigt åtagande, lokalt anpassad tillämpning och en tvärsektoriell samverkan där grönstruktur erkänns som en grundläggande samhällsfunktion.

Utöver att skapa en struktur för grönare städer har Yggdrasil sammankopplat kommuner och organisationer i ett nät-

verk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Denna gemenskap är avgörande för att omvandla projektets rekommendationer från teori till handling.

Med Yggdrasilprojektet som utgångspunkt kan Norden ta en ledande roll i att visa hur naturbaserade lösningar kan omsättas i praktiken – och hur visionen om hållbara, gröna och inkluderande städer kan bli verklighet. ✨

3+30+300-REGELN

3 träd: Alla invånare ska kunna se minst tre stora träd från sitt hem, arbetsplats, skola eller vårdplats.

30 % trädkronstäckning: Varje stadsdel bör ha minst 30 % trädkronstäckning för att stärka klimatresiliens och biologisk mångfald.

300 meter till grönområde: Ingen ska bo längre än 300 meter från en högkvalitativ, offentligt tillgänglig grönområde.

En stålig tall som stått orubblig i takt med att staden vuxit omkring den. Foto: Leo Sahlin.

Träd över 70 cm i stamdiameter. Foto: Mathias Henriksson.

Särskilt bevarandevärda träd i Umeå

Umeå kommun har under 2025 påbörjat sin första samlade inventering av träd med höga bevarandevärden i stadsmiljö. Inventeringen omfattar både särskilt skyddsvärda träd enligt Naturvårdsverkets definition och en ny kategori: särskilt bevarandevärda träd i Umeå. Syftet är att bygga upp ett GIS-baserat planeringsstöd som synliggör trädens värden redan i tidiga skeden av exploatering och utvecklingsarbete.

Många träd med betydande värden

Träd som uppfyller Naturvårdsverkets parametrar för särskilt skyddsvärda träd är relativt ovanliga i Umeås urbana miljöer i jämförelse med övriga delar av landet. Samtidigt finns det många träd som bedöms ha betydande värden utifrån biologiska, kulturhistoriska, funktionella eller sociala aspekter. För att säkerställa att dessa träd inte förbises i den kommunala planerings-

processen kompletteras inventeringen med kategorin "Särskilt bevarandevärda träd i Umeå."

Denna del av inventeringen bygger på "Standard för trädinventering i urban miljö 3.0" anpassad till Umeås förutsättningar. Som ett ytterligare kriterium inkluderas även träd med en stamdiameter över 70 cm, då vi anser att dessa har hög potential att bära flera typer av värden.

Inventeringen genomförs som ett komplement till kommunens befintliga träddata, exempelvis riskträdsinventeringen, samt de inventeringar som sker i samband med grävstillstånd, nybyggnation och ombyggnation.

Vi är medvetna om att träden i vår lokala kategori inte ges ett lagstadgat skydd. Vi bedömer ändå att de kommer stå säkrare när de synliggörs i ett särskilt GIS-lager.

En omtyckt björk som ger platsen karaktär. Foto: Mathias Henriksson

En björk med en stamdiameter på 87 cm. Foto: Leo Sahlén.

Genom ökad transparens hoppas vi främja förståelse och engagemang för stadens trädresurser.

Tillgängligt för planerare, projektörer och konsulter

Genom att integrera lagret i kommunens planeringssystem blir träden tillgängliga för planerare, projektörer och konsulter redan i tidiga skeden utan att det kräver specialistkunskap. På så sätt blir träden en naturlig del av beslutsunderlaget, vilket skapar förutsättningar för ökad hänsyn.

Vi ser även ett värde i att på sikt tillgängliggöra lagret för allmänheten. Genom ökad transparens hoppas vi främja förståelse och engagemang för stadens trädresurser.

På längre sikt ser vi även möjligheten att öppna för nomineringar av bevarandevärda träd via kommunens ärendesystem. *Genom samverkan skulle vi kunna skapa en mer heltäckande bild av de värden som finns och som bör omfattas av särskild hänsyn i framtida planering.*

*Vi tycker att detta är ett bra exempel på hur en kommun på egen hand kan utveckla metoder för att integrera trädvärden i den fysiska planeringen. Att inventeringen genomförs inom ramen för den egna organisationen möjliggör ett effektivt kunskapsutbyte och en förvaltning som är förankrad i den lokala kontexten. **

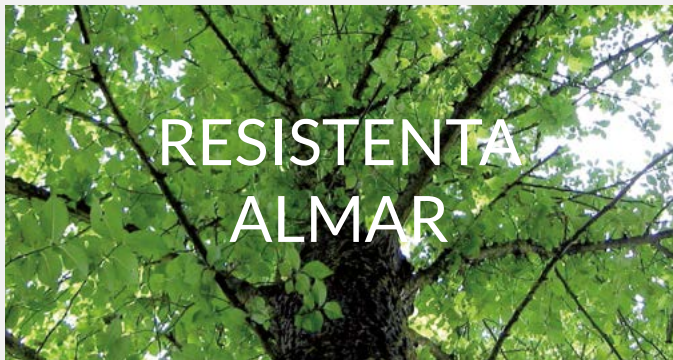
TEXT: LEO SAHLIN

landskapsingenjör
Umeå kommun

MATHIAS HENRIKSSON

landskapsingenjör
Umeå kommun

RESISTENTA ALMAR

Växter för dig som bygger landskap

Björkhaga Plantskola har ensamrätt på att odla, sälja och marknadsföra resistent almar i Sverige, så kallade RESISTA® almar. Kontakta oss för mer information.

www.bjorkhaga.se
046-810 00
info@bjorkhaga.se

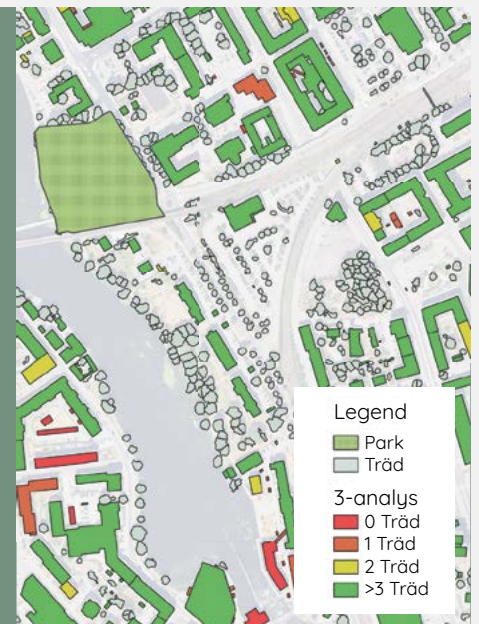
Få en högupplöst analys av 3+30+300 regeln för er stad

Med öppen data tar vi fram en detaljerad krontäckningskarta. Det ger en komplett analys av stadens grönska och kan användas för:

- Trädplan och strategiska beslut
- Koppling mellan grönska, folkhälsa & socioekonomi
- Budgetunderlag & trädförvaltning
- Identifiering av styrkor och svagheter i ert trädbestånd

Perfekt för stadsplanerare, fastighetsägare, stadsträdgårdsmästare, landskapsarkitekter, miljöingenjörer, politiker, media - och många fler!

Kontakta oss idag för att göra er stad grönare och mer hållbar!
www.tradkontoret.se

VEABTRG.SE

Din partner för trädflytt i hela Sverige.

Vi vill utmana landets förvaltare och lyfta alternativet trädflytt! Om trädet inte kan bevaras på plats är trädflytt ett alternativ. Vi var huvudentreprenör för norra Europas största trädflytt, Västlänken i Göteborg där drygt 300 träd flyttades. Vi utför även mindre uppdrag där enskilda träd flyttas.

SEDAN SJUJTIOALET HAR VI
FLYTTAT MER ÄN 1000 TRÄD

1000+

Träddagarna 2024

ETT FÖRSTA MÖTE MED TRÄDDAGARNA

Som relativt ny arborist i Sverige var det både roligt och givande att vara med på Träddagarna i Gävle 2024. Jag fick möjlighet att få ansikte till namn på personer som jag bara haft onlinekontakt med, och återträffa folk som jag varit på kurs med. Till och med en otippad engelsk kontakt från tiden jag bodde i England var på plats! Detta speglar en av de stora behållningarna av ett arrangemang som Träddagarna – möjligheten att träffa gamla och nya bekanta som man kanske bara ser en gång om året när vi sammanstrålar runt ett gemensamt intresse.

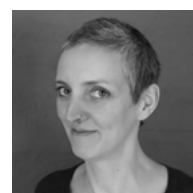
Men det är givetvis inte den enda behållningen. För en kursnörd är det lyx att ha så många föredrag att lyssna till, inklusive sådant som man kanske inte hade sökt sig till annars.

En fördel med en förening som är till för alla som jobbar med träd, och inte enskilda yrkesgrupper, är att det blir ett bredare spann av ämnen.

Jag har nog aldrig tänkt på att kunskap om väghållning skulle vara värdefullt i relation till arbete med träd, men det var ett av de mest intressanta föredragen under dagarna! Vilket komplext ämne,

så mycket de måste tänka på, och vilket arbete som görs för att skydda våra träd. Jag har en helt annan respekt för våra vägar numera!

Tack till alla som fixade dessa dagar! ✨

TEXT:
JENNY WICKFORD
arborist, Björken AB

Fig. 1: View of green Berlin.

PROF. DR. HABIL. HARTMUT BALDER, BERLIN, GERMANY:

Trees and tree care in Berlin

There are numerous challenges for cities to consider in their management of urban trees. This article describes how Berlin has developed its tree population with regard to some of these challenges.

Introduction

Today, Berlin is a large city with almost 4 million inhabitants in a continental climate region and has a long experience in both planting and maintaining urban trees. The first tree plantings were made as early as 1647 on the boulevard "Unter den Linden", in 1720 the Späth tree nursery, which still exists today, was founded and in 1820 the training of green professions for Germany began at the Royal Gardening Institute. Gradually, urban greening was carried out on streets, squares, parks and private land, so that from 1870

onwards a green administration was developed to organize the city green. Today, Berlin enjoys the reputation of a green metropolis and currently maintains almost 439,000 trees on public city streets alone (Fig. 1). Research into the growth problems of trees on urban locations is the basis for optimized tree use in the city of the future.

Urban development and its consequences

The range of tree species was slowly developed for Berlin and is still being adapted again and again today. The

lime tree is still the most common street tree, followed by maple, oak and plane tree. Increasing urban densification and soil sealing are still deteriorating the growing conditions of city trees today, the motorization of the city since the 1960s and the expansion of technical infrastructures continue to cause direct tree damage. These include root and trunk injuries due to a lack of effective tree protection measures and strategies, but also the consequences of pollutants such as road salt in the chemical winter service, gas from leaking pipes in the 1980s and dog urine.

Fig. 2: Inadequate cityscape due to tree damage.

Fig. 3: Kurfürstendamm after crown corrections and additional perennial borders to improve local quality.

The optimized planting of the city of the future on the basis of knowledge-based strategies must be discussed and transformed into new urban concepts.

Groundwater lowering and inadequate care also reduce the vitality and health of the trees. In addition, there are many pests and tree diseases, e.g. the chestnut leaf miner (*Cameraria ohridella*), aphids (*Aphis spec.*), spider mites (*Acari spec.*) and leaf fall diseases on plane trees (*Apiognomonina veneta*). The overheating of the city centre increases the drought stress of the trees and the topography of the city repeatedly causes storm damage. Overall, climate

change is becoming increasingly noticeable, so that many urban trees are declining in their vitality, resulting in an inadequate cityscape and a low life expectancy (Fig. 2). The regular damage reports show an increasing deterioration of the tree population.

However, the mechanical tree injuries and storm damage also promoted the infection of the trees with wood-destroying fungi, and in addition, a lack of professional tree care in the 1970s has triggered excessive crown pruning and trunk interventions. This has led to the formation of rot in the wood body, so that the stability and fracture resistance of many trees has decreased. The result is still cost-intensive tree inspections to ensure safety and the early felling of trees.

Despite the well-known importance of urban trees for the quality of life of a city and the reputation of a green metropolis, the support of the offices responsible for tree care has decreased. The municipal tree nurseries were abolished, and the green space offices were reduced in staff. For some time the focus of the city has shifted under social changes, with the redevelopment of the city, climate developments, the legal requirements of the EU and the wishes of city residents requiring a new

way of thinking. The financing of urban greenery, the preservation of historic tree populations and the optimized planting of the city of the future on the basis of knowledge-based strategies must be discussed and transformed into new urban concepts.

Research findings for the city of tomorrow

Many research findings in urban horticulture in recent years provide indications for improved management of urban trees. The long-term studies of the Berlin University of Applied Sciences provide important insights. The following aspects are important:

1. Preservation of historic tree populations

Historic tree plantings are not only of great importance as a garden monument, but due to the size of the treetops, they make an ideal contribution to the shading and cooling of the city. Avenues were often laid out with narrow planting distances and therefore suffer from poor growing conditions today, in addition to the stresses of drought, storms, tree diseases and lack of tree care. Targeted crown shortening, fertilization measures and irrigation can significantly improve vitality and also create a modern cityscape (Fig. 3). At the same time, road safety can be improved and

Fig. 4: Structurally stable substrate and tree growth after 15 years.

📍📍 The city of the future can only be developed on the basis of scientific findings.

opens up new design possibilities with improved lighting conditions. In addition, soil can be unsealed and contaminated topsoil can be removed in the suction process. The application of tree substrates and the greening of the tree slices improves the water supply of the trees and promotes biodiversity as well as integrated plant protection concepts.

2. Modern vegetation techniques

The replanting of urban locations has the opportunity to create improved growth conditions for the trees in the long term. With regard to root growth, the large-scale use of structurally stable substrates has proven itself (Fig. 4). Root development is promoted into deeper soil layers, the water and nutrient supply is secured for a long time and damage to the city's technical infrastructure is prevented. Precipitation can penetrate well into the root area. Alternatively, tree plant baskets can be installed. Depending on the volume, however, they only allow the use of medium-sized tree species. Root barriers can prevent the growth of roots into supply lines.

3. Tree care

The clarification of the consequences of pruning measures and injuries to trees has led to the so-called CODIT model. Adapting to these findings, Berlin is trying to optimize unavoidable interventions on trees. A tree protection statute protects tree populations, the tree cadastre maintains data on the population and development, and tree-protection supervision prevents and reduces interventions in trees during construction measures with the involvement of experts. Training measures contribute to improving the quality of the work of those involved. In the future, new plantings are to be better protected from damage and encouraged in their development. In this way, the cost explosion of tree inspection can be reduced in the medium term.

4. Responses to climate change

The discussion about the effects of climate change has woken up society. As a solution against heat, drought, storms and heavy rain, new concepts are being tested and scientifically moni-

tored in Berlin. For almost 20 years, city districts have been built according to the sponge city principle. The studies on the growth of trees in stormwater systems have shown that trees grow better in these urban fields. However, they need enough growth space so as not to cause damage to the technical infrastructure. The input of pollutants into tree sites must also be excluded in order to prevent damage to trees and protect groundwater.

Result

The development of Berlin's tree populations is an example of how European cities must position themselves on the way to the future. The city of the future can only be developed on the basis of scientific findings. ✨

TEXT & FOTO:
PROF. DR. HABIL.
HARTMUT
BALDER

Berlin, Germany

Nytt från styrelsen

Yvonne Högberg landskapsingenjör på Enköpings kommun där hon arbetar övergripande med trädfrågor kopplat till planering och förvaltning. I styrelsen sitter Yvonne i kommittén utbildning & arrangemang

Under 2025 rivstartade styrelsen med två dagars möten i Malmö som innehöll diskussioner och presentation av den nya verksamhetsplanen för föreningen. Under dagarna presenterade också de olika kommittéerna sina löpande årshjul så att styrelsen bättre kan få överblick och kan kroka an till varandras arbeten.

Kommittén för trädbladet har bland annat under första halvåret utvecklat hemsidan för att kunna på ett snyggt sätt publicera ett urval av tidningens artiklar för lättare spridning och läsning, redan nu finns smakprov på några artiklar publicerade på hemsidan. Utbildning & arrangemang har fått stor förstärkning till kommittén med flera nya föreningsmedlemmar som vill hjälpa till. Vi ser framemot ett späckat program och SM i trädklättring 2026. Kommittén kommunikation & medlemskap har också fått tillökning i sin arbetsgrupp och har plockat fram strategier för att bättre kommunicera och belysa föreningens arbete. Arbetet med att föra in SAFs gedigna kompetenser in i föreningsarbetet, efter sammanslagningen, har kommittén standard och certifiering påbörjat att bena ut.

Om du vill hjälpa till att utveckla föreningen och branschen, tveka inte att höra av dig så ser vi hur dina kunskaper bästa kan komma till rätta. ✨

Inte medlem ännu?

Här tecknar du ditt medlemskap:
www.tradforeningen.org/bli-medlem/

Nya styrelsemedlemmar och nya tag. I samband med årsmötet på träd dagarna i Gävle 2024 valdes nya styrelsemedlemmar in som med nya friska tag och idéer ska bidra med utveckling av föreningens fortsatta arbete:

Emily Waktmar som driver trädkonsultföretag BLADFORM och sitter i kommittén för utbildning & arrangemang. Emily är även föreningens representant i ledningsgruppen för arboristutbildningen i Kabbarp på Hvilan utbildning.

Christian Ling landskapsingenjör som arbetar på stadsfastigheter i Malmö och förvaltar träd ofta i lekfulla miljöer. I styrelsen sitter Christian i kommittén för kommunikation & medlemskap

Johan Nordström som arbetar som landskapsarkitekt på Växjö kommun där han bland annat driver utvecklingen kring vegetationsbyggnad för stadsträd. Johan sitter i kommittén för Trädbladet.

Samla hela ert behov av växter och tillbehör hos oss

- Effektivisera arbetsflödet i nästa gröna projekt

Vi levererar snabbt och säkert alla typer av plantskoleväxter. För att säkerställa en framgångsrik etablering erbjuder vi dessutom ett brett sortiment av tillbehör.

Sedan starten 1969 har vi byggt långsiktiga relationer med våra kunder i hela Sverige. Tveka inte att ta kontakt med oss för att diskutera hur vi kan bidra till ert nästa projekt.

Plantskolevägen 6, 247 47 Flyinge | Tel: 046-642 10
info@flyingeplantshop.se | flyingeplantshop.se

Flyinge Plantshop

Using Climate Models to Guide Tree Selection for the Future

As our climate shifts, the need for long-term, evidence-based tree selection becomes ever more pressing. This article explores how climate modelling can help inform future-proof planting strategies—ensuring our treescapes thrive not just today, but decades from

now. In London, the signs of climate change are already clear. At the time of writing, we've seen just 4 mm of rainfall in March, making it the driest, warmest, and sunniest March on record. Conditions like this have serious implications for trees in our streets, parks, gardens, and collections. Trees

planted today may still be growing in 2100 by which time the climate they inhabit could be vastly different. Tools like climate models can help us make informed decisions about which species are most likely to succeed under future conditions.

Climatic suitability of selected tree species

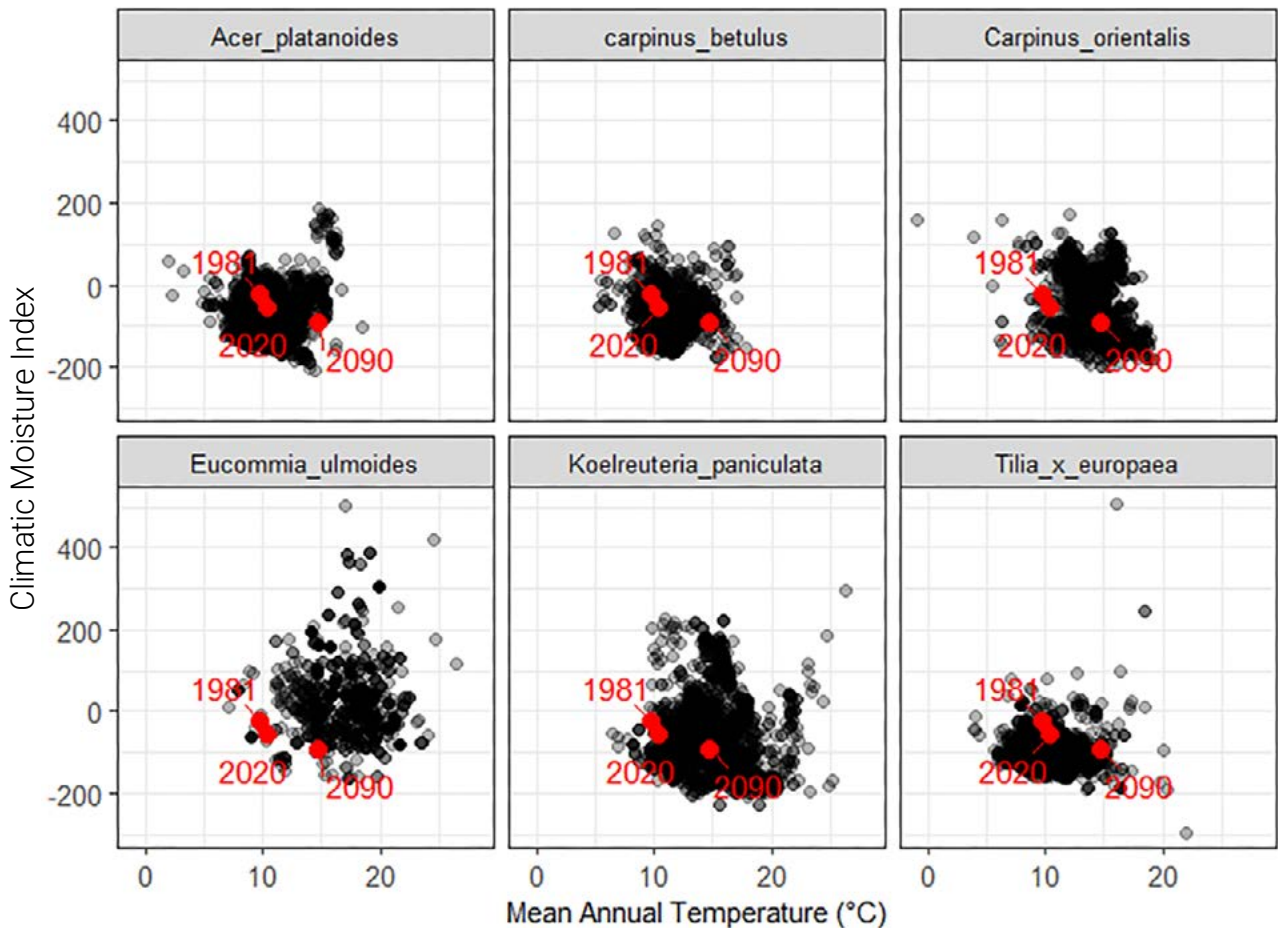

Figure 1. Climatic suitability of selected tree species based on Mean Annual Temperature (MAT, °C) and Climatic Moisture Index (CMI). Each panel represents a different species (*Acer platanoides*, *Carpinus betulus*, *Carpinus orientalis*, *Eucommia ulmoides*, *Koelreuteria paniculata*, and *Tilia x europaea*). Background black dots represent species occurrence points,

showing their climatic envelope. Blue points indicate the climatic conditions for the years 1981, 2020, and projected 2090 conditions at a specific location. The spread of occurrence data provides insight into each species' climatic tolerance, while the future projections illustrate potential shifts in suitability under climate change scenarios.

To build more resilient landscapes, we must rethink species selection with tomorrow's climate in mind.

A tree's success in any location is shaped by a complex mix of environmental factors especially temperature, water availability, and soil characteristics. As these shift outside of a species' comfort zone, growth slows and stress increases. Urban trees face even greater challenges. The urban heat island effect raises local temperatures and intensifies drought stress. Trees may close their stomata during heatwaves to conserve water halting the cooling benefits they typically provide. In extreme cases, poorly adapted trees can even worsen local heating during the hottest parts of the day.

Over the past few decades, the UK has grown warmer, wetter, and sunnier. While this may sound benign, it means that extreme weather events like summer droughts are becoming more intense and unpredictable. Urban trees already contend with compacted soils, limited rooting space, and restricted water access. In the future, these challenges are likely to intensify. As a result, some of the trees we plant today may struggle or even fail in the decades to come. To build more resilient landscapes, we must rethink species selection with tomorrow's climate in mind.

Species Distribution Models (SDMs) are increasingly used to evaluate where a tree species is likely to thrive—both now and in the future. These models work by comparing a tree's environmental preferences with current and projected climate conditions. One particularly useful metric is the Climate Moisture Index (CMI). Unlike rainfall alone, CMI accounts for both precipitation and temperature offering a more accurate picture of water availability. This is especially relevant in warmer climates, where high evaporation can offset rainfall gains.

We recently applied this approach to the Royal Botanic Gardens, Kew, an internationally renowned site located within a strong urban heat island. Using CMI modelling, we evaluated six tree species based on their drought tolerance and suitability under current and projected conditions. The model compared environmental conditions in 1980, 2020, and 2090 under a high-emissions climate scenario, focusing on Mean Annual Temperature and CMI. The results highlight which species are likely to thrive at Kew in the future and which may face mounting challenges as moisture stress increases.

Recent years have brought record-breaking heat globally, pushing us closer to the 1.5°C threshold. If we continue to plant trees based on historical conditions, we risk creating fragile, short-lived landscapes. By using tools like SDMs and CMI, we can make more resilient, climate-aware choices — ensuring that today's plantings remain assets for decades to come.

Summary

As climate change reshapes our environment, choosing the right trees for future conditions is more important than ever. This article explores how climate modelling tools like the Climate Moisture Index (CMI) can guide smarter, future-proof tree selection. Using a case study from the Royal Botanic Gardens, Kew, it demonstrates how modelling can highlight which species are most likely to thrive as temperatures rise and moisture availability shifts. By embracing these tools, we can ensure today's plantings remain resilient, sustainable, and beneficial for generations to come. ✨

About the author

Kevin Martin serves as the Head of Tree Collections at the Royal Botanic Gardens Kew, where he shoulders the vital responsibility of curating the tree collection. Charged with safeguarding the future of the collection amid the dynamic landscape of climate change, Kevin's passion lies in comprehending its impact on trees and pioneering methods to pinpoint species resilient to forthcoming environmental shifts.

Currently pursuing a research master's degree at the University of Lancaster, Kevin focuses on species distribution modelling and future climate projections. By embracing data-driven approaches, he aims to revolutionize tree selection strategies, ensuring that Kew Gardens remains at the forefront of botanical conservation. Through his academic pursuits, Kevin aspires to integrate cutting-edge methodologies to fortify the resilience and sustainability of Kew's botanical collections in the face of increasingly complex environmental challenges.

SPONSORERNA PRESENTERAR SIG:

Hasselfors Garden Landscaping

Rätt jord för framtidens stadsträd

Hasselfors Garden grundades redan 1603 och sedan mitten av 1900-talet har vi utvecklat jordar som gör skillnad. Idag är vi en del av Kekkilä-BVB och en av Europas största tillverkare av jordsubstrat – med försäljning i över 100 länder.

Vet att rätt jord är grunden till ett framgångsrikt resultat. Inom vårt affärsområde Landscaping erbjuder vi därför ett brett sortiment av högkvalitativa substrat för professionell användning i både park- och stadsmiljöer – från skelettjordar och regnbäddar till lättviktsjordar och kolberikade lösningar. Våra produkter är utvecklade för att möta de tuffa krav som ställs på träd i urbana miljöer – med fokus på funktion, hållbarhet och biologisk mångfald.

Vi tillverkar jordar och växtsubstrat på ca 20 platser runt om i Sverige för att finnas tillgängliga för er var ni än befinner er. Vi samarbetar nära i tillverkningsprocessen, vi står för kunskapen

om jordens funktion, råvarorna och kvalitetskriterier. För att nå de angivna specifikationerna på växtbäddar som bland annat AMA Anläggning anger är det viktigt med rutiner och noggrannhet i tillverkningen. Hitta er närmaste tillverkningsplats eller terminal på vår hemsida.

Hållbarhet i praktiken

Vi använder förnybara och återvunna råvaror och erbjuder LCA-beräkningar för att du som kund ska kunna fatta medvetna beslut. Vi erbjuder även kolsänkan som möjliggörs när vi inkluderar biokol i substraten.

För människan och miljön

Tillsammans skapar vi grönare, friskare

och mer levande städer – till glädje för både människor och djur.

*Hasselfors Garden
– jord för ett hållbart samhälle.*

HASSELFORS
GARDEN

Kontakta oss på mark@hasselforsgarden.se eller 020-505070 för rådgivning eller beställning.

www.hasselforsgarden.se

Jacksons Trädvård erbjuder ett högt säkerhetstänk och ett stort engagemang. Vi utför skötsel och vård av träd med fokus kvalitet och kunskap – året om.

Vi söker nya medarbetare inom trädvård och naturvård.

Varmt välkommen att kontakta oss!
08 410 470 70 | info@jtvab.se | www.jtvab.se

TRÄDFLYTT

BEVARAR TRÄDEN

NORDFOR

Vi gör dig bättre!

Motorsåg- och
röjsågsutbildningar
på alla nivåer.

www.nordfor.se

Rymdträden har landat

I ett unikt samarbete mellan forskning och utbildning har så kallade "rymdträd" börjat slå rot runtom i Sverige – däribland i Växjö. Träden, vars ympkvistar har färdats hela vägen till rymden och tillbaka, planteras nu inom ramen för projektet Newton. Med sina kosmiska resor i bagaget symboliserar träden upptäckarglädje och ett starkare band mellan människa och rymden.

Från rymden till Växjö – träd med en historia som sträcker sig bortom jorden

Bakgrunden till projektet är spektakulär: hösten 2022 skickades ympkvistar från ett antal äppelträds sorter med forskningsraketen *SubOrbital Express 3*, som lyfte från SSC:s rymdbas Esrange i norra Sverige. Under en 13,5 minuter lång resa nådde raketerna en höjd av 257 kilometer, varav över sex minuter tillbringades i tyngdlöshet. Ombord fanns kvistar från fyra klassiska äppelsorter – *Gravensteiner*, *Ladina*, *Röd Astrakan* och *Newton Wonder*. Efter återkomsten till jorden ympades kvistarna och vårdades under två år innan de nu planteras.

Totalt har sju rymdäppelträd planteras vid utvalda platser med tydlig koppling till lärande, vetenskap och lekfullhet. Ett av dem står i Rymdparken i Växjö, en välbesökt park och lekplats där många barn och ungdomar vistas. På platsen planterades äppelsorten *Gravensteiner* som med sina saftiga och gulgröna äpplen ska kunna avnjutas av generationer av barn.

Rymdträd planterade vid lärande och inspirationsplatser runtom i Sverige

Andra träd har planterats vid Bergianska trädgården i Stockholm, Tekniska museet i Stockholm, Universeum i Göteborg, Curiosum i Umeå, Visualiseringscenter C i Norrköping och Malmö museer. Den officiella invigningen av projektet ägde rum den 28 april vid Bergianska trädgården, där trädet nu växer vid Naturens Hus – ett populärt besöksmål för skolklasser och nyfikna naturälskare.

För att möjliggöra jämförelser har ytterligare fem träd – ympade från kvistar som varit med i förberedelserna men som inte följde med på rymdresan – planterats som så kallade referensträd. Dessa finns nu vid Teknikens hus i Luleå, Parken i Uddevalla, 2027 Science Center i Borlänge, Fenomenalen i Visby samt i Ludvika.

– Vårt vardagsliv har aldrig varit mer beroende av rymden. Konstant uppkoppling, navigation, jordobser-

vationer och viktiga resultat från år av rymdforskning – allt gynnar en hållbar utveckling av vårt samhälle, säger Gunnar Florin, projektledare för Newton-projektet på SSC.

Genom att plantera dessa träd på platser där unga får möjlighet att lära, upptäcka och förundras, hoppas projektet inspirera framtidens tänkare och rymdintresserade. Rymdäppelträden är en påminnelse om att vetenskap inte bara sker långt bort i laboratorier eller på satelliter – utan också kan ta form som ett äpple i handen, med rötter som bokstavligen sträcker sig ut i rymden. ★

TEXT:
JOHAN
NORDSTRÖM

landskapsarkitekt
på Växjö kommun.

Rymdäppelträden är en påminnelse om att vetenskap inte bara sker långt bort i laboratorier eller på satelliter – utan också kan ta form som ett äpple i handen, med rötter som bokstavligen sträcker sig ut i rymden.

Raketen lastad med ympkvistar sköts upp från Esrange space center i Kiruna 2022.
Foto: ESRO/SCC

Sveriges Radio med reporter var med vid planteringen.
Foto Emma Abarca Alvarez

Parkarbetarna Ibrahim och Johan planterade Växjös äppelträd av sorten Gravensteiner.
Foto: Emma Abarca Alvarez

PROJEKTET NEWTON

Projektet Newton drivs av det statliga rymdbolaget SSC (Swedish Space Corporation) i samarbete med ESERO Sverige, som arbetar för att stärka rymd- och teknikin-tresset i svenska skolor.

Växjös äppelträd skänktes av Region Kronoberg som i sin tur fick det som gåva av ESRO och SSC för sitt långsiktiga utbildningskoncept Mot nya höjder.

I oktober spränger kastanjerna upp höljena och trillar till marken. Här en hybrid (Castanea sativa x crenata), vilket man ser på de taggiga bladen och de voluminösa kastanjerna

Castanea

Rostade kastanjer i ett höstdimmigt Turin. En crêpe au marron i Paris. Chilikryddade kastanjer på en kinesisk restaurang. Små godiskulor från den nordamerikanska buskkastanjen som plockas i parken. Så mycket gott! Livet hade inte varit lika intrycksfullt om matkastanjerna inte hade funnits.

Ett kastanjetråd i Bretagne som givit generösa skördar under flera hundra år.

Kastanjetråd hos Anders Lindén på Rydeholm i Skåne, ca 8 år gammalt, växer i en blandskogsmiljö och sträcker sig uppåt mot ljuset.

Torkade europeiska kastanjer kan man mala i en vanlig mjölkvarn för spannmål.

Matkastanjer odlas för mat och virke och är en generös och smagivande nektarkälla i midsommartid.

CASTANEA-SLÄKTET har nio närbesläktade arter med en stor spridning över hela norra halvklotet. Från köldtåliga amerikanska jättekastanjer ner till subtropiska pärlkastanjer på södra Kinas regntunga bergsknallar. Och såklart den som vi är mest bekanta med, den europeiska, "äka" kastanjen. Många av dem går att odla i Sverige, både för de vackra trädens skull och för den fantastiska kastanjematen som de generöst levererar.

I den här artikeln kallar jag samtliga *Castanea* arter och hybrider för matkastanjer. Detta för att särskilja dem från den (hittills) mycket mer planterade hästkastanjen som återfinns i många stadsmiljöer. Innan vi går vidare måste vi vara överens om att hästkastanjer (*Aesculus spp.*) är både oätliga och klart sämre virkesträd än matkastanjer. Dessutom drabbas många hästkastanjer av en blödersjuka (*Pseudomonas*) nuförtiden, så tipset är att göra precis som Halmstads kommun gör längs Kastanjealléen. När hästkastanjer blir sjuka och dör, byts de successivt ut mot klart mer kulinariska matkastanjetråd.

Matkastanjer odlas för mat och virke och är en generös och smagivande nektarkälla i midsommartid. Det finns levande traditioner över hela världen av matlagning med

De vilda kastanjerna (fröplantor, vänster) har oftast mindre kastanjer än de ympade namnsorterna (höger).

dessa smarriga mörkbruna guldklimpar. För stadsparker är matkastanjetråd välkommande för inflyttade från Asien, Medelhavsområdet och Nordamerika som gärna samlar kastanjer i oktober när de drösar ner från trädens kronor. Även virket är värdefullt och kanske är det värt att satsa på i småskaligt, kvalitetsskogsbruk i Sverige? En kulturmetod som är vanlig i England är att hamla kastanjerna i marknivå och skörda rötfasta stolpar på en 7-till-10-årsrotation. Torkade kastanjeträstolpar är lika rötfasta som tryckimpregnerad furu, helt utan de kemiska tillsatserna.

Till sist lite skötsel tips för kastanjeplanteringar: Äkta (europeisk) kastanj är mycket känslig för stående vatten och angrips

IMPORTFÖRBUD!

Sverige är "skyddad zon" för *Cryphonectria parasitica* (PZ ENDOPA), så det är sedan flera år förbjudet att importera och plantera träd från länder utanför zonen. Det är även förbjudet att ta in frön, ympis och ved/virke med bark. (Gäller åtminstone i januari 2025, läs på hur reglerna är när du ska plantera på Jordbruksverkets webbsida om växtpass.)

"SKANDINAVISKA KASTANJER"

Kastanjeförädlingsprojekt "Skandinaviska kastanjer". sVi är sexton kastanje-entusiaster som gjort försöksplanteringar över hela södra Sverige, från Trelleborg i söder till Stjärnsund i norr. Olika *Castanea*-arter får pollinera varandra och skapa nya hybrider som ska få bilda basen för en ny matkastanjepopulation med hårdigare träd. Hör av dig om du är intresserad!

Tabell: De mest odlingsvärda av *Castanea*-familjens medlemmar med latinska namn

Latinskt namn	Svenskt namn	Beskrivning
<i>Castanea sativa</i>	Europeisk kastanj, "äka kastanj"	"Mjöligen" kastanj. Därför utmärkt att torka och mala ett söttaktigt, glutenfritt mjöl på. Perfekt till pannkakor.
<i>Castanea mollissima</i>	Kinesisk kastanj	Den mest odlade kastanjen i världen. 75% av världsproduktionen är denna mer fastkokande och lättskalade variant. Resistent mot fytoftora och kastanje Kräfta.
<i>Castanea crenata</i>	Japansk kastanj	Stora, lite svårskalade kastanjer och resistent mot fytoftora och kastanje Kräfta.
<i>Castanea pumila</i>	Amerikansk buskkastanj, "chinquapin"	En 3x3x3 meters buske med små klotrunda, söta kastanjer som plockas och äts direkt från busken.

Kastanjemjöl är basen för dessa näringsrika, glutenfria och smakfulla pannkakor.

>> lätt av fytoftora, så plantera bara på ställen där det är väldränerat och gärna i en sluttning. Asiatiska kastanjer är mycket tåligare, eftersom de är vana vid blöta somrar. Alla matkastanjer kan beskäras friskt, både sommar och vinter, vilket gör skötseln flexibelt. I parkmiljö kan kastanjer växa ut till imponerande solitärträd, men de trivs också fint i blandskog där de får ett mer pellarlikt växtsätt. De börjar blomma (och ger skörd) först när de når upp till fullt solljus. De allra flesta matkastanjerna är inte självpollinerande, så plantera gärna flera olika arter, namnsorter eller individer intill varandra. Och vill du boosta skörden är det bra att ge varje träd en skottkärra med kompost under försommaren. I växtzon I-II är det förmodligen bäst att plantera i november, men längre norrut är nog vårplantering bäst, när tjälen släppt. Och precis som Lina Sundgren skrev i Trädbladet 2024-1, är min erfarenhet att det är bäst att plantera mindre träd, gärna 1-2 meter höga barrotade träd. Vi vet inte än var i Sverige vilka kastanjer trivs, men i Trollhättan finns en välmående europeisk kastanj.

I arboretum Norr, utanför Umeå, står en amerikansk jättekastanje (*Castanea dentata*), så det finns enorm potential att utforska nya odlingsplatser. Kastanjer kan berika såväl stadsmiljöer och parker som skogsträdgårdar och fruktodlingar.

Vilken kastanj ska du plantera härnäst?

Lästips:

Den bästa boken om kastanjeträd i Sverige: Philipp Weiss "Nötodlarens handbok", 2022, More Trees AB.

En engelsk kastanjeskogsman, Ben Law, skrev "The woodland way", 2001, Permanent Publications.

Vetenskaplig översikt: Gabriele Beccaro et al. "The Chestnut Handbook", 2019, CRC Press

Fotografi: Liv Vikingson

TEXT & FOTO: GÖRAN CHRISTIANSSON

Plantskolan NötTräd.se
goran@nottrad.se
0793-559859

Vi önskar våra nya sponsorer välkomna till Svenska Trädföreningen!

Isaks trädfällning

"Isaks Trädfällning & Rövning AB är ett litet företag som på heltid arbetar med allt som rör träd. Vi är i dagsläget fem heltidsanställda. Vi har som affärsidé att i en småskalig form, på ett säkert och professionellt sätt, kunna erbjuda dig som kund, trädfällning, trädvård, rådgivning, konsultation, skogsavverkning, röjning och andra tjänster som rör träd, trädvård och skogsbruk, på ett personligt, säkert och miljömedvetet plan."

Arboair

"Arboair leder övergången till en digitaliserad, hållbar och precis trädanalys med hjälp av bild- och dataanalys. Vår trädinventeringsdata ger en omfattande översikt över din skog. Övervaka trädantal, arter, hälsa och mer – enkelt och smidigt. Använd datan för att optimera verksamheten och fatta välgrundade beslut."

Tidab

"Vi är Sveriges generalagenter för Robomow och Belrobotics. Därigenom står vi för utbildning, support och service för alla våra återförsäljare. Med över 150 svenska handlare driver vi utvecklingen framåt och bistår våra kunder med en förstklassig produkt. Tidab är ett framtidsbolag med ambitionen att driva utvecklingen i branschen framåt med lösningar inom trädgård och teknik."

Gefa

"Wir sind Ansprechpartner für Garten- und Landschaftsbau sowie kommunale Dienste für Grünflächen. Unser Spezialgebiet liegt im Bereich von; Kronensicherung, Baumverankerung, Wurzelmanagement, Bodenhilfsstoffe, Baumbindung, Baumschutz und Bewässerung. Entdecken Sie unten mehr über uns."

Hasselfors Garden

"Hasselfors Garden är en del av Kekkila-BVB som är ett av Europas ledande företag inom odlingssubstrat, jordförbättring och växtnäring. Vi erbjuder produkter och tjänster för professionella växthusodlare, konsumenter, samhällsplanerare och landskapsarkitekter i över 100 länder."

Är du eller ditt företag inte medlem ännu?

www.tradforeningen.org/bli-medlem/

Träd för varje
projekt
Din partner för
kvalitetsodlade
träd

billbacks.se

Långtidsverkande näring för träd och buskar

- Säkrar etablering vid plantering
- Kompletterande vitaliseringsgödsling
- Enkelt att applicera
- Effekten varar i tre år

Beställ nu för snabb leverans
www.gronvax.se

En produktion från Glivarp Garden AB

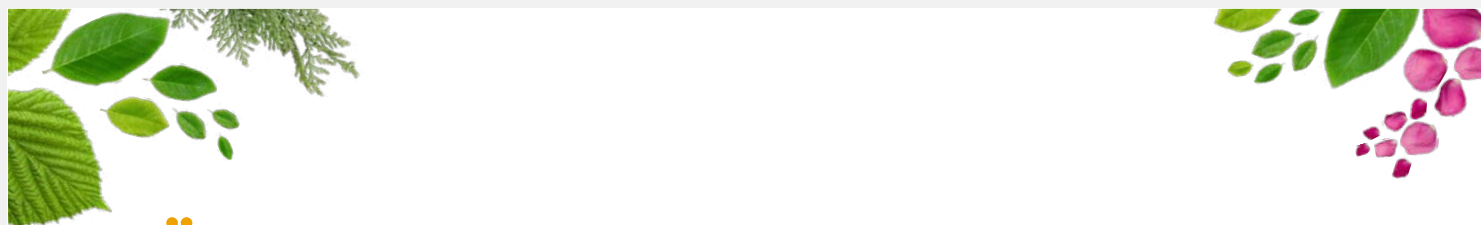

Stångby

Rätt växt till ditt projekt

En förstklassig leverantör
av växter och kunskap till
professionella växtanvändare

www.stangby.nu

VÄXTER MED PRAKT OCH LIVSKRAFT

Nordens största plantskola och er leverantör av trädgårdsväxter sedan 1961.

Splendor Plant

info@splendorplant.se

042-366 105 (vx)

www.splendorplant.se

ESSUNGA PLANTSKOLA

Biokol Odling Plantering Konferens

Med omtanke om kund, växter och miljö

Årets stipendiater

– Hvilan arboristutbildning

Pelle Nilsson

Gustav Kral

Olov Linder

Magnus Ögren

ÅRLIGEN DELAR SVENSKA

TRÄDFÖRENINGEN ut fyra stycken stipendier till studenter vid Hvilan Utbildning, arboristutbildning Kabbarp och Stockholm. Föreningens representanter passade på att ställa några frågor till stipendiaterna:

Pelle Nilsson, stipendiat Kabbarp

Pelle fick stipendiet med följande motivering: Har visat synnerligen goda klättringsförmågor och ett genuint intresse för trädbiologi.

– Varför valde du att gå utbildningen?

– Jag har en skoglig bakgrund och en vilja att arbeta med skog, men inte från en maskin. Jag tycker det är roligt att klättra, gillar när det händer saker. Pelle har efter utbildningen fått jobb på Svearb.

Gustav Kral, stipendiat Kabbarp

Gustav fick stipendiet med följande motivering: Har genom idogt och fokuserat arbete klarat alla kurser.

– Varför valde du att gå utbildningen?

– Jag läste natur och äventyr på Ryssby naturbruksgymnasium, där fick eleverna ta motorsåg AB, de fick också klättra och paddla kajak. Jag fokuserade på klättringen och på motorsågsutbildningen och därifrån var inte steget

till arboristutbildningen så långt.

Både Pelle och Gustav tycker att arboristyrket är perfekt!

Olov Linder, stipendiat Stockholm

Olov fick stipendiet med följande motivering: Har med alltid stor entusiasm och brinnande intresse för arboristyrkets olika aspekter som teknik och säkerhet, varit en positiv kraft under utbildningen, där han har visat strålande praktiskt handlag och förståelse för hur man hanterar träd i olika avseenden.

– Hur känns det att få ta emot Svenska Trädföreningens stipendium?

– Jag känner mig förvånad och smickrad. Det är verkligen jätteroligt.

– Vad ska du göra i framtiden?

– Jag har fått anställning i ett arboristföretag i Norrtälje. Tror det är bra att jobba med andra i början och lära sig nya saker. Om kanske två år skulle jag gärna starta ett eget företag som sysslar med trädvård och avancerad trädfällning

Magnus Ögren, stipendiat Stockholm

Magnus fick stipendiet med följande motivering: Har på högsta teoretiska och praktiska nivå förebildligt genomfört arboristutbildningens alla ämnes-

studier och praktiska moment, samt genom sitt examensarbete gett ett väsentligt bidrag till förståelsen av ett gåtfullt problem inom arboristiken .

– Hur känns det att få ta emot Svenska Trädföreningens stipendium?

– Jag är jätteglad över stipendiet och det var verkligen otur att jag inte kunde vara på plats att ta emot det personligen. Det fanns många i klassen som var värda stipendiet så jag är både väldigt tacksam och stolt över tilldelningen.

– Vad ska du göra i framtiden?

– Jag kommer att jobba vidare som brandman i Storstockholms Brandförsvaret där jag jobbat sedan 2013. Eftersom jag jobbar både nätter och helger blir det många lediga vardagar där jag nu kommer driva mitt företag Tegréus Trädvård AB. Jag ser verkligen fram emot att arbeta som arborist då jag lär mig något nytt varje dag och får jobba utomhus med kroppen och trevliga kollegor.

Svenska Trädföreningen önskar alla stipendiater och deras studiekamrater stort lycka till i framtiden och vår bransch!

TEXT: ANNELI ERSON

Veteranekens ihåliga stam blev föremål för diskussion om både habitatvärde och riskhantering.

Ett döende träd – men inte ett dött habitat. Diskussionerna kretsade kring träd kroppens fortsatta ekologiska funktion.

Deltagare undersöker ett veteranträd i fält.

Det är i detaljerna man ser tiden... död ved, gamla skador och spår av tidigare åtgärder synliggör trädets långa liv.

Facklitteratur och vägledningar låg framme under hela kursen – för jämförelser, fördjupning och diskussion.

Närbild på stambasens hälighet. Här diskuterades mikroklimat, svampaktivitet och artvärden.

REFLEKTIONER FRÅN EN VETCERT-KURS

Att läsa träden

Under en intensiv och lärorik vecka samlades arborister från hela landet för att delta i en VETcert-kurs med fokus på veteranträdens värden, behov och hantering. Kursen bjöd inte bara på teoretiska fördjupningar och praktiska övningar, utan också på viktiga samtal om hur vi som yrkesverksamma förvaltar träd med lång historia, stort biologiskt och kulturellt värde.

VETcert är ett europeiskt certifieringssystem som syftar till att höja kompetensen hos dem som arbetar med veteranträd. Kursen omfattade både VETcert Practitioner- och VETcert Consultant-nivåer, och hölls på Hazeliusbacken i Stockholm under ledning av Vikki Bengtsson och Daniel Daggfelt – två av Sveriges mest erfarna experter inom området.

Vi fördjupade oss i ämnen som:

- Veteranträdens ekologiska funktioner
- Riskbedömning och strukturförståelse i gamla träd
- Historiska skötselmetoder och moderna bevarandestrategier
- Kommunikation med markägare, myndigheter och allmänhet

Gruppen samlad kring ett gammalt träd i Hazeliusbackens historiska parkmiljö.

Veteranträdetets stam visar både ålder och påverkan – och utgör ett värdefullt habitat i stadsmiljön.

Kursledare Vikki Bengtsson och Daniel Daggfelt i samtal med deltagare – fältmomentet gav plats för reflektion och analys.

Hela kursgruppen samlad framför ett veteranträd – kunskap, nyfikenhet och gemenskap i ett och samma foto.

Deltagarna fick arbeta med fallstudier och bedömningar ute i fält – med kaffekoppen i hand och livliga diskussioner kring trädens framtid. Vi hade dessutom tur med vädret: molnigt men uppehåll hela veckan, vilket gav perfekta förutsättningar för både tankearbete och praktiska moment.

Styrkan i kursen låg inte bara i det gedigna kursmaterialet, utan i det kollegiala samtalet. Det fanns en tydlig vilja att både lära och dela kunskap. Det blev uppenbart hur mycket det finns kvar att utforska inom veteranträdsvården, men också hur långt

vi har kommit i förståelsen av deras behov. Det är inte ofta man får stå tillsammans med andra arborister vid ett flera hundra år gammalt träd, blicka upp i kronan och samtidigt diskutera såväl mikroskopiska svampar som myndighetsansvar.

För den som vill fördjupa sin förståelse för veteranträdetets roll i våra landskap och samtidigt bli en tydligare röst för träden i kontakten med samhällsplanering och skötsel, är VETcert en kurs vi varmt rekommenderar. Håll utkik i kalendern efter datum för nästa kurstillfälle, 2026. ✨

TEXT:

Boel Hammarstrand, arborist, styrelsemedlem Svenska Trädföreningen
Emmily Waktmar, arborist, styrelsemedlem Svenska Trädföreningen

BILD:

Boel Hammarstrand

AirSpade® excavation for root pruning. Credit: N. Zürcher

PROTECTING THE URBAN TREE AND THE LANDSCAPES IT POPULATES DURING SPATIAL DEVELOPMENT:

Exploring the Art and Science of Ecological Design

The Urban Forest, symbolized by the urban tree, is recognized by cities the world over as a cost-effective mitigating strategy for addressing the relentlessly increasing Climate Crisis. If one travels the cities of the global north, the same urban tolerant forest trees are omnipresent. What is also omnipresent are the spatial development concepts and procedures that are an inherent part of the built environment and are the instigators of the numerous challenges our urban tolerant forest trees must contend with on a daily basis.

If we are to address those challenges, we must begin with an understanding of our urban tree. All the trees we plant within

our built environment originate in a forest somewhere in the world. They are forest trees and regardless of where they are planted, they retain their forest genetics, informing structure and function. The ability or inability of that forest tree to grow into maturity is the combination of its genetic capacity and the surrounding environmental conditions – in other words, you can take the tree out of the forest but you can never take the forest out of the tree.

The need to grow our (preferably) large canopy urban trees well into maturity is further prompted by those essential ecosystem services that *healthy* large canopy trees can deliver, *if* they are *healthy*, requiring a functional under-

standing of our urban tree and its self management strategies within a forest ecosystem. This insight must inform the strategies we implement and enforce to enable an environment in which our urban trees can thrive.

While humans are creatures of habit and we cannot eliminate all the dynamism we bring to the urban environment, we, as Arborists and Urban Foresters, can explore an ecological design approach - minimizing destructive environmental impacts – by incorporating the art and science that considers the urban tree and the landscapes it populates in the context of spatial development.

The materials of city planning are: sky, space, trees, steel, and cement; in that order and that hierarchy.

LE CORBUSIER

Trees & Construction

Naomi: Regardless our profession, many of us create some aspect of the built environment while we all use it. The built environment we create and live with is often in conflict with urban trees and treed landscapes, disabling their ability to grow into maturity and deliver the ecosystem services we are so dependent on. How then can we plan, design and construct the infrastructure we use that considers trees and their soil partner – remarkable organisms - Universes unto themselves and essential for human wellbeing?

In developing and implementing an art and science approach to protecting treed landscapes during spatial development, we must begin with our professional observations of everything within the infrastructure construct footprint, not just trees, soil and environment but how construction-related disciplines and project sites function – how infrastructure is built, how construction workers work / use the project site and how that must drive our approach to protection and conservation.

The Trees & Construction course will explore the thought processes that must drive our work. How do we best use and incorporate our observations with ftSS 990002_2024-04-11 recommendations, building on them as a basis for innovative strategies?

Sharon: Working for private construction clients, some say that it is the ‘dark side’. Our role is to shine a light for trees from inside the construction industry. Advocating trees in development creates healthy places, healthy people, and contribute to a healthy planet to help meet the 3-30-300 rule.

But it can go wrong. Insensitive design, thoughtless practice and lack of regulation contributes to treeless and soulless places. Working with peer professionals to navigate the complexity of construction is an urgent calling. One that stretches our technical, social and diplomatic skills.

The Public’s Voice

Naomi: Regardless of whether the project is public or private, the community in which it will be built will be affected. What consideration has been given to the community’s thoughts? Has the community been invited to Planning meetings where the project will be explained and the community’s opinion welcomed? Have we, as Urban Foresters and Arborists, promoted and participated, not just as professionals but also as concerned community members? We can affect positive outcomes when we share our knowledge with our neighbors.

Sharon: Working in trees and construction works best with clear communication between public and private sector. Between the project and the community. Between all professionals in the team. Trees know this best – there is strength, support and solutions in communications and building networks. Let’s build back nature.

Design Phase: Planning and Design

Naomi: The basis for how we construct our built environment is defined in the Design Phase, regardless of the construct – paving, building, road.

If our intent, as Urban Foresters and Arborists, is to incorporate ecological design principals into treed landscape protection and conservation, our participation in this Phase must extend beyond a complete ground-based inventory. It is only through our participation that we can ensure the Build will result in “a sustainable, environmentally compatible product which can accommodate the needs of our trees, the landscapes they populate and citizen well-being¹” (Zürcher, 2021).

We cannot expect Urban Planners, Engineers or Construction contractors to understand how trees and soil function and the protection and conservation

No protection fencing – concrete washout without silt fencing.
Credit: N. Zürcher

procedures required during any spatial development project. It is for this reason that our participation in the crafting of landscape-oriented detailed specifications is essential, based on the tree inventory, draft scope of work and plan drawing.

Sharon: Make yourself known to the team and request invitations to Design Team Meetings. Chair an *Arboricultural Solutions Meeting* with the client and design team. Ask each discipline 'what do you want to/need to do near this tree?' Most will have something planned... It is our role to point out the impact and offer solutions. Can the problem be moved? Can a special method be used? Can you bring any added value? Such as retention of removed trees' timber on site for eco habitat/art/seating? Community planting?

Build Phase: Preconstruction, Construction, Post Construction

Naomi: Building the design requires the implementation and enforcement of the specified procedures that protect and

conserve the treed landscape and thus, our presence during the entire Build Phase. As the Build proceeds, situations always arise that demand creative solutions – solutions that facilitate a “do no harm” Build and necessitate our on-site expertise, reducing resulting environmental impacts and, at the same time, GROWING our Urban Forest Ecosystem.

Sharon: Damage happens fast. Tell the client that your role matters. It saves trees, their reputation and, by preventing tree damage, their money. Be prepared to act quickly. Unplanned changes on site create pressures. What solutions can you bring? Take time when in the area years later to re-visit the site. What worked, and what hasn't? How can you share this with our tree community so we can share practical tips?

Urban Heat Island (UHI) & Water Management – Paved surfaces:

Naomi: We can no longer think of paved surfaces as only an accommo-

modation for pedestrians. Climate science has identified the UHI and water management impacts of paved surfaces sealing soil. The need to accommodate pedestrians can be mitigated through the use of alternative paving materials that reduce UHI re-radiation as well as substrate compaction, improving water filtration and infiltration.

Sharon: Development is going to happen in the Urban Forest. Let's be at the heart of this. Be a tree influencer, inputting into design, solving technical solutions near trees and reflecting what the ecological and human community need. ✨

¹ Zürcher N. (2021) In Consideration of the Tree: The Importance of Structure and Function in the Realization of Ecological Design. In: Catalano C, Andreucci M.B., Guarino R., Bretzel F., Leone M., Pasta S. (eds) Urban Services to Ecosystems. Future City, vol 17. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-75929-2_27

Tree are sanctuaries. Whoever knows how to speak to them, whoever knows how to listen to them, can learn the truth. HERMAN HESSE

Successful planting and tree retention 4 years post construction. Credit: Sharon Durdant-Hollamby

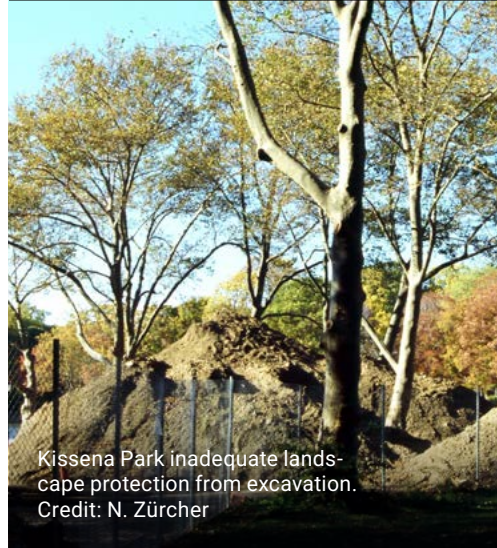
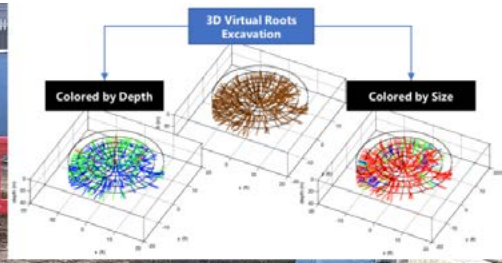

Respect trees – trees have dignity too. Learn about trees and their associates so that you can help make better decisions for their long-term, high quality survival.

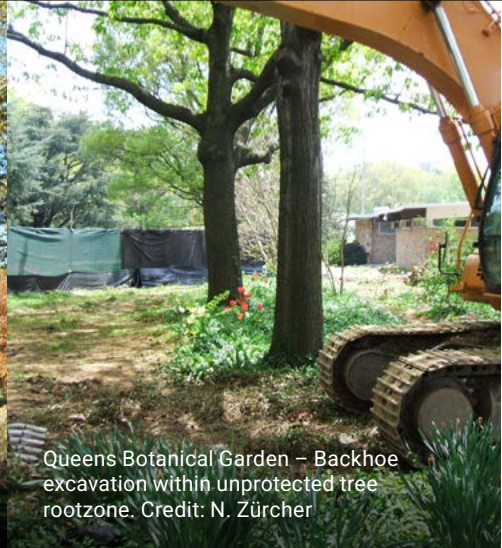
DR. ALEX SHIGO,
SHIGO ON TREES

Tree Radar with mapping output.
Credit: Tree Radar

Kissena Park inadequate landscape protection from excavation.
Credit: N. Zürcher

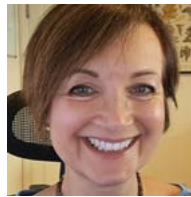
Queens Botanical Garden – Backhoe excavation within unprotected tree rootzone.
Credit: N. Zürcher

NAOMI ZÜRCHER

is a practising Urban Forester, ISA-certified Consulting Arborist and Chartered Environmentalist, with over 4 decades of

professional experience in her native New York and now in Switzerland, spanning the full range of Urban Forestry planning and management, specializing in Building WITH Trees® spatial development strategies and participatory Urban Forestry program development as well as a guest lecturer, invited (co-)author and an affiliate member of the i-Tree team.

SHARON DURDANT HOLLAMBY

is a past president of the Institute of Chartered Foresters, a Fellow of both the

Arboricultural Association and the Institute, an Honorary Fellow of Myerscough College and Director of Sharon Hosegood Associates. She specialises in Trees and Construction, is a regular speaker home and abroad and the host of Tree Lady Talks podcast.

KURS: TREES & CONSTRUCTION

Missa inte kurstillfället med Naomi och Sharon som hålls i Stockholm den 24-25 september.

Mer information och anmälan finner ni på Svenska Trädföreningens hemsida: <https://www.tradforeningen.org/happening/trees-and-construction/>

SPONSORERNA PRESENTERAR SIG:

Splendor Plant

– din leverantör av trädgårdsväxter

Foto: Berthl Hagberg

Splendor Plant är Nordens ledande partiplantskola och en pålitlig leverantör av trädgårdsväxter. Med djupa rötter i odlingstradition och en stark drivkraft för innovation, erbjuder vi ett brett sortiment av friska, livskraftiga växter som är anpassade för svenska förhållanden.

Verksamheten är baserad i Kullabygden, strax utanför Höganäs i nordvästra Skåne. På våra två odlingsanläggningar i Svanshall och Blälinge produceras årligen över 900 000 växter för professionella kunder som anläggare, kommuner, kyrkogårdsförvaltningar och garden centers. Sortimentet omfattar bland annat träd, buskar, perenner, fruktträd och rosor. Vi lägger stor vikt vid att erbjuda kvalitetssäkrade och odlingsvärda sorter, som klarar tuffa förhållanden och samtidigt ger trädgårdar och offentliga miljöer liv och skönhet över tid.

Splendor Plant är ett familjeföretag grundat 1961 och drivs i dag av andra generationen. Vi kombinerar lång erfarenhet med ett starkt engagemang för innovation, utveckling och hållbarhet. Genom nära relationer med våra kunder och partners, strävar vi efter att skapa växtmaterial och affärlösningar som inte bara fungerar idag utan också rustar oss inför morgondagen.

En viktig del av vår filosofi är att odla med hänsyn till naturen. Levande jordar med gott om mikroorganismer bidrar till friska och motståndskraftiga växter. Det gör att vi kan minska användningen av växtskyddsmedel. Vi arbetar också aktivt med kompostering av växtrester och implementerar vattenbesparande åtgärder i vår produktion. Alltid i linje med vår vision: att plantera för framtiden!

Välkommen att växa med oss!

**SPLENDOR
PLANT**

Kontakt:

Splendor Plant AB
Norra Kustvägen 469
263 92 Jonstorp
042-36 61 05
info@splendorplant.se
splendorplant.se

VÅRA SPONSORER

Vi vill tacka alla våra sponsorer som bidrar!

Önskar du bli sponsor till Svenska Trädföreningen, kontakta info@tradforeningen.org

GULD

SILVER

BRONS

Våra arrangemang

Nedan finns de arrangemang som än så länge är inplanerade.
Vi arbetar kontinuerligt med att ta fram kurser så håll utkik i vår kalender.

2025

- 10 september
- 16 september
- 18 september
- 19 september
- 20-21 september
- 23 september
- 24-25 september
- 24 september
- 24-25 september
- 30 september
- 1-2 oktober
- 14 oktober
- 23 oktober
- 4-5 november

Grundläggande svampkurs | Linköping

i-Tree, analysera och använda data | Digital kurs

Första hjälpen och HLR för Arborister | Kungälv

Räddningskurs för Arborister | Kungälv

ETW-certifiering | Kungälv

3-30-300 | Digital kurs

Grundläggande besiktning | Stockholm

Trädplanteringskurs | Bollnäs

Trees and Construction | Stockholm

Trädinventering | Malmö

Grundläggande besiktning | Malmö

Ekonomisk värdering av träd | Stockholm

Rapportskrivande grundkurs | Digital kurs

Träddagarna | Göteborg

2026

- 3-4 november

Träddagarna | Stockholm

2027

- 2-3 november

Träddagarna | Malmö

2028

- 7-9 november

Träddagarna | Borås

Vill du att vi håller en kurs i din stad eller region? Vi arrangerar gärna uppdragskurser om det finns tillräckligt underlag. Kontakta oss på info@tradforeningen.org för mer information.

